

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdoni kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Elfizetési árak: Évente 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lei. Külföldre havonta 50 Lejjel több. : Egyes szám 3 Lei. Vasárnap 5 Lei. (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tárfá szerint. :.

XLVII. évfolyam, 156. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

* Csütörtök, 1932. július 14

Izzó, lázas hangulat a választások előtt

Érdekes prognózis a várható eredményekről -- Mit remélhet a Magyar Párt -- Osszeütközések napirenden -- Véres harc a vasgárdisták és Cuzisták között

Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának telefonjelentése: Mennél jobban közeledünk a választás napjához, a hangulat annál inkább izzóbbá, feszültebbé válik. A pártok közötti harc a végsőkiig kiélesedett és a pártvezérek nem riadnak vissza attól sem, hogy a propaganda érdekében a legképtelenebb vádakkal illessék ellenfeleiket. A választás eredménye még kétséges, az Adeverul azonban prognózist állít fel a választásokra. A lap szerint a nemzeti-parasztpárt megkapja a 40 százalékat a szavazatoknak és ezzel a mandátumok többségét. Pontosabban 44 százalékat kalkulál a lap a szavazatokból a nemzeti-parasztpárt részére. A liberálisoknak 1926-ban 7, 1928-ban 13 mandátuma volt. A múlt választást nem lehet alapul venni, mert akkor a liberálisok a kormányt haladtak együtt. 1928-ban 186 ezer szavazatuk volt. Remélik, hogy most több lesz és így 14 mandátumra számíthatnak. Bratianu Györgyék a múlt választáson 200 ezer szavazatot kaptak, ami szintén 14 mandátumnak felel meg. Lupu könnyen lehet, hogy 100—150 ezer szavazatra viszi fel és 10 képviselője kerül a Kamarába. Gogának nehezen fog sikerülni összehozni a szavazatok 2 százalékat, míg Averescu meglepetést szerezhet 150.000 szavazattal. A Cuzisták százezer szavazata volt, most valamivel több is lehet. A vasgárdisták remélik, hogy összehozzák a 2 százalékat, de ez egyáltalában nem bizonyos. Ha az időközi választásokon sikereket is értek el, ez nem lehet alap a következtetésekre, mert akkor egy helyre tömörítették erőiket, az általános választásokon azonban egyszerre sok helyet nehezen tudnak bedolgozni propagandájukkal.

„A Magyar Párt most föbbre számíthat”

A szociáldemokraták bizakodnak, hogy száz ezer szavazatot érnek el a legutóbbi 85 ezerrel szemben, míg a kommunisták, akiknek több helyen nem sikerült listájukat elhelyezni, aligha érik el a kétszázalékat. A Stere-párt a kamatellenes ligával együtt 80.000 szavazatot vár. A legutóbbi választásokon sok szavazatukat ellopták és most remélik, hogy ez nem ismétlődik meg. Florenca pártja, a demokraták aligha jutnak be a Kamarába, éppugy a konzervatív pártnak sincs erre kilátása. A magyar pártnak is sok szavazatát lopták el a múltban, amikor 139 ezer szavazatot értek el. Most föbbre számíthatnak. Egyébként egyedül a székely megyékben lehetséges, hogy megyei abszolút többséget érjenek el, mert másutt nagyon elaprózódnak a szavazatok. A zsidó párt 65.000 szavazatot kapott tavaly, most könnyen érhet el több szavazatot, ha csak a rogáiban az Unione Evreilor nem csorbitja szavazatainak számát. A lap az ellenzéki képviselők számát 100—110-re teszi.

Itt írjuk meg, hogy a kormány megfelelő intézkedéseket tett az államvasutaknál, hogy a választások tartama alatt a vonatokhoz bizonyos számú kocsi csatoljanak, amelyeken a választókat díjmentesen szállítják a szavazóhelyekre és onnan vissza.

A véres és izgalmas összeütközések egyébként napirenden vannak. Csernovitzhoz közel

Siret városában a vasgárdisták és a Cuzisták között verekezés történt. A város főterén a vasgárdisták gyűlést akartak tartani, ugyanakkor gyűlés céljából megjelentek a cuzisták is. A két párt hívei botokkal, késekkel, sőt revolverrel is harcoltak egymással. A városban nagy pánik tört ki, a kereskedők bezárták üzleteiket és csak nagyszámu, katonasággal megerősített csendőrség tudta a rendet helyreállítani. Az összetűzés következtében számos sebesülés történt.

Bocu Sever Argetoianu ellen

Itt írjuk meg, hogy Bocu Sever volt bánági kormányzó, akit — mint az Aradi Köz-

löny megírta — az aradi törvényszék felmentett az ellene emelt vádak alól, nyilatkozatot adott a sajtónak és kijelentette, hogy Argetoianu volt pénzügyminisztert bíróság elé állítja. A volt bánági kormányzó szerint a liberális-párt vezette ellene a hajszát és bizánci módszerekkel próbálták kompromittálni az egész ország közvéleménye előtt. Köszönetet mondott a magyar kisebbségi sajtónak, az ügyében tanúsított nemes magatartásért. Most pert indít Argetoianu volt miniszter, Tigoianu temesvári vizsgálóbíró, Hadrianu pénzügyminiszteri igazgató és egy Gheorghiu nevű volt banktisztviselő ellen, akik részesei voltak a hajszának. Ezenkívül feljelentést tesz ismeretlen tettes ellen, mert két fontos akta, amelyre a per során szüksége lett volna, eltűnt. Végül közölte Bocu Sever, hogy 10 millió lejes kártérítésre pereli Argetoianut.

— Ezzel azonban nem zárult le minden — fejezte be a volt kormányzó — mert most a Kamarába kerülök és ott az egész ország színe előtt nézek majd szembe rágalmozómmal.

Patakokban folyt a vér Köln uccáin

Borzalmas barrikádharok számos halottal és sebesülttel A város lakói a rendőrök ellen -- Összeütközések a német birodalom egész területén -- A nemzeti szociálisták és kommunisták uccai harcai

Dul a polgárháboru a német birodalomban

Köln ből jelentik: Forradalom jellegével bíró, barrikád-harcokkal és véres összeütközésekkel tarkított csata zajlott le az elmúlt éjszaka Köln városában a kommunisták és a rendőrség csapatai között. A harc az esti órákban kezdődött, agitációs mozgalmakkal, amikor is a nemzeti szociálisták egy kommunistákból álló felfegyverzett csapat megtámadta. A két csapat között heves közelharc fejlődött ki, lövések dördültek el és a vér már patakokban folyt az uccákon, amikor a rendőrség közbelépése szétoszlatta a verekezőket.

A kommunisták azonban korántsem hagyták annyiban a harcot, hanem most már a rendőrség emberei ellen fordultak, akikre lövéseket adtak le. A környező házak lakói a kommunisták pártjára állottak és kövekkel, üvegcserepekkel dobálták meg a rendőrség embereit. A rendet csak a legnagyobb erőfeszítések árán tudták valahogyan helyreállítani és néhány órára csend borult a felzaklatott frontszakasszá változott városra.

Éjjeli után azonban a kommunisták most már tervszerűen kidolgozott harcokba kezdtek a város több pontján. Az uccatorkolatokat elbarrikádozták és formális barrikád-harcot vívtak a rendőrség kimerült csapataival. A harc szakadatlanul folyt egészen a reggeli órákig, amikor a rendőrség úgy vetett véget a barrikád-harcoknak, hogy a torlaszokat pécélautókkal lerombolta. A forradalmi megmozdulás letörése után 17 kommunistát letartóztattak, míg a környező házakból 53 embert fogtak össze és szállítottak be a rendőrségre. Ezenkívül a házakban kutatásokat tartottak és a fegyvereket mindenütt elkobozták. A kommunisták nagy veszteséget szenvedtek, azonban a sebesültek számát mindeddig még nem sikerült meg-

állapítani, mert a kommunisták sebesült társaikat magukkal vitték.

A birodalom minden részében tovább folynak a véres összetűzések. Halleban a nemzeti szociálistákat kommunisták támadták meg és egy nemzeti szociálistát a Saaleba dobták. A szerencsétlen a vízbe fulladt. Schmiedeberg fürdőhelyen a nemzeti szociálisták rohamosztagai a Reichsbanner egy csapata között formális harc keletkezett, a melyekben két nemzeti szociálista életveszélvesen, tizenegy súlyosan megsebesült. A Reichsbanner tíz tagja szenvedett súlyos sérülést. Satzeban autós nemzeti szociálisták összeütköztek, tíz, majd kézigránt és vitriol harc keletkezett, melynek során 20 nemzeti szociálista és 35 kommunistá sebesült meg. Naumburgban a nemzeti szociálisták megtámadták és kifosztottak egy fogyasztási szövetkezetet. Oly nagy számban vonultak fel a nemzeti szociálisták, hogy a rendőrség kénytelen volt tétlenül végignézni a fosztogatást. Schwerinben összerombolták a Freies Wort szerkesztőségét. Steedenben egy szociálistát agyonlőttek a horogkeresztesek. Neumarkban Tilke kommunistá, aki három haslövést kapott, ma éjszaka a kórházban meghalt. Stuttgartban kommunisták rálőttek egy fölvonuló nemzeti szociálista csoportra és ötvenegy horogkereszttest súlyosan megsebesítették. Nürnbergben is súlyos összeütközések voltak, amelyeknek számos sebesültje volt. Berlinben a Treplow kerületben ma éjszaka három egyenruhás szociálistát megtámadtak a horogkeresztesek és mind a hármukat súlyosan megsebesítették.

Aki magyar, a Magyar Párttal szavaz!

„Vaidától — Vaidaig csak a politikusok változtak, a politikai erkölcsök megmaradtak”

mondotta Hegedüs Nándor dr. az aradi Magyar Párt nagygyűlésén — Ha felakasztják a közpénzek sikkasztóit... — Barabás Béla dr. és Parecz Béla dr. képviselő-jelölt nagy beszéde — A zsidóságnak a magyar tradíció él

Tomboló lelkesedés közepette folyt le az aradi Magyar Párt nagygyűlése

A magyar erő és öntudat meggyőző bizonyítéka volt az aradi Magyar Párt ma esti nagygyűlése. A nagy hőség dacára tekintélyes tömeg gyűlt egybe a Fehér Kereszt emeleti nagytermében és lelkes tapsviharral köszöntötte meg a jelenvolt magyarság a gyűlés felszólalójának biztató beszédeit. A nagygyűlés lefolyásáról az *Aradi Közlöny* munkatársa az alábbiakban számol be:

Valamivel negyedtíz óra után nyitotta meg Barabás Béla dr., az aradi Magyar Párt közszerepében álló elnöke a gyűlést. Bejelentette, hogy szemoperációja miatt nem vehet részt a választási kampányban, de annyira fontosnak találta a mai nagygyűlést, hogy kötelességének tartotta megjelenni azon. Megköszönté dr. Velcsó Géza ügyvezető elnök önfeláldozó tevékenységét és a Magyar Párt aradi tagozata vezérkarának lelkes munkáját. A megyei magyarság kitartásáról is dicsőítő szavakkal emlékezett meg a Magyar Párt elnöke.

— A magyarság belátta, hogy itt az országban más pártban vagy tömörülésben nincs helye, csak a Magyar Pártban, amely az összmagyarság érdekeit önzetlenül védi.

Akit „özvegyé” tettek, hogy ne kaphasson választói igazolványt

Összetartásra buzdította a magyarságot és felhívta figyelmét arra, hogy minden magyarnak most százezreink kötelessége hűen kitartani a Magyar Párt zászlaja mellett, mint valaha. Végül felhívta a magyarokat teljesítsék kötelességüket és jelentkezzenek szavazói igazolványukért. A választási igazolványoknál uralkodó rendszer példaképeként elmondotta, hogy egy ismert, vidéken tartózkodó magyar polgár felesége panasszal jött hozzá és elmondotta, hogy akkor, amikor távollévő férje igazolványáért ment, közölték vele, hogy férje két évvel ezelőtt — meghalt. Özvegyként távozott el a választási igazolványokat kiállító hivatalból.

Barabás Béla dr. ezután rátér arra, hogy a magyarság szomorú feladata ma az önvédelmi harc. Minden kormány a magyarok tönkretételén dolgozik. A tisztviselők és nyugdíjasok szomorú helyzetéről beszél, majd kijelent:

— Bár rossz jós volnék, de biztos vagyok abban, hogy a választások után már az augusztusi fizetéseket és nyugdíjakat sem fogják kifizetni és az ígéret, csak ígéret marad.

Kijelenti, hogy a magyarság azzal a biztos tudattal indul Aradon és Aradmegyében a választási küzdelembe, hogy győzni fog listája, amelynek élén dr. Parecz Béla áll.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után, Parecz Béla dr. képviselőjelölt szólalt fel. A politikai harcokról és gyakori kormányváltásokról beszél, majd megállapítja, hogy 1919 óta a helyzet évről-évre rosszabbodott.

— Kétféle ember él most ebben az országban, még pedig, aki már tönkrement és aki — holnap meggy tönkre.

Frivolitással csinálta meg az elmúlt kormány a konverziós törvényt és feltorgatta a régi, bevált erdélyi telekkönyvi intézményt, amelyre sziklaként épült az erdélyi hitelélet.

— Egy második kisajátítás volt a konverziós törvény — állapította meg — az ingó-ke kisajátítása.

Megemlékezik arról, hogy ez a törvény a román bankokat mentesítette részben a terhek alól, úgy, hogy ugyyszólván a kisebbségeket sújtotta egyedül. A bucaresti-i lapok statisztikájával bizonyítja, hogy milliárdokat sikkasztottak néhány év alatt, a sikkasztók azonban ma is szabadon járnak. A Rist-jelentés megállapításai szerint is, hatalmas pénztárhányok vannak. Ha egy vidéki kisbank úgy gazdálkodott volna, ahogyan az ország kormányzóit tették, feltétlenül bűnvádi eljárás indulna ellené. Megállapítja, hogy a gazdasági helyzet leromlását külpolitikai okok idézték elő és végül Lausanne jelentőségéről beszél. Rámutat arra, hogy a Magyar Párt több mandátumhoz jutott volna, ha kancellár lett volna a kormány, de visszautasította az ajánlatot, mert a kormány nem volt hajlandó kötelezettséget tenni a kisebbségi törvény megalkotása tekintetében. Ha önértékek vezették volna munkájában a Magyar Pártot, biztosan elfogadja ezt az ajánlatot. De ezuttal is bizonyítékát adta a Magyar Párt annak, hogy felül-emelkedik a személyes érdekeken.

Hegedüs Nándor dr. nagyváradi képviselőjelölt volt a következő szónok, aki általános figyelem közepette mondotta el szellemes felszólalását. Megállapítja, hogy valóságos választási infláció uralkodik Romániában, de ahány kormány uralomra jutott, mind a magyarság romlását és pusztulását akarta előkészíteni. Egyik parlament sem tett semmit a magyarságért. Arról az időszokról beszél, amely Nagyrománia első Vaida-kormányától a mai Vaida-kabinetig tart. Prefektusok változtak, miniszterek jöttek és mentek, de a politikai erkölcsök cseppet sem változtak meg.

„A francia bankárok kedvéért nem éhezhet az ország”

A külföldi kölcsönökről is beszél. Az egyetlen megoldás az ország gazdasági életének helyreállítására, hogy meg kell győzni a külföldet arról, engedjen el a tőkéből és a kamatokból.

Uzsorakamatokra kapott Románia kölcsönöket, mert addig, amíg minden más állam 3 és fél—négy százalékot fizet, Romániának 9—11 százalékot kell fizetnie. A francia és angol bankárok kedvéért nem éhezhet, nem kergethető öngyilkosságba az ország polgársága.

A korrupció virágzása tekintetében sorol elő példákat és kijelenti, hogy a tisztviselők fizetésének visszatartása olyan korrupciót teremtett, amire még itt sem volt példa. De a purifikációt felülről kell kezdeni. A nemzeti-parasztpárt manifesztumában beígéri, hogy felakasztják a közpénzek elsikkasztóit és megvesztegetett tisztviselőket. Ez csak bombaszt. Elég szigorú büntetőtörvénykönyvünk van, csak alkalmazni kell.

— Mert ha minden korrupt embert felkötnek, akkor nagy beruházásokat kell eszközölnünk akasztóházban és hatalmas létszámban kell alkalmazni a hóhérokat.

— Mindenkinek szívesen rendelkezésére állunk — jelentette ki nagy taps közepette — és azt hiszem, felesleges nekem, a zsidónak mondani, hogy zsidó testvéreinknek is. Hamis beállítás az, mintha a Magyar Párt reakciós és antiszemita lenne, Willer József és Gyárfás

A román pártok között nincs különbség, mindegyik csak a hatalomért és előnyökért verekszik. Mindegyik ígér és az ígéretekben nyilvánul meg a jogfolytonosság. Mindegyik kijelenti, hogy az utolsó csepp vérig a hazáért, de Kossuth Lajos szavával válaszol erre: — Uram, elhiszem, hogy az utolsó csepp vérig a haza javát akarják, de szeretnék egy embert látni, aki az első csepp vért áldozza.

Mi az oka Erdély hanyatlásának

Megállapítja, hogy a kormány olyan embereket nevezett ki az interimár-bizottságokba, akiknek semmi közösségük a lakossággal nem voltak. A magyar közvélemény valósággal felhőrdült annak a gondolatára, hogy a Magyar Párt paktumot kötött a kormánnyal. S a kormány mégis oly görcsösen ragaszkodik a kisebbségellenes reakcióhoz, mintha az ország sorsa függne tőle.

Pedig Erdély hanyatlásának egyik fő oka az, hogy kikapcsolták az ország életéből a magyarságot.

kibuktatták a közhivatalokból és lesodorták a közélet porondjáról. Hivatkozik a gyulafehérvári határozat harmadik pontjára, amely a kisebbségi nyelvhasználatról beszél és amelyet azóta sem hajtottak végre.

A törvényhozás munkájára tér át. Rámutat arra, hogy Anglia évenként husz törvényt alkot, ezzel szemben a román parlament 1930-ban 278 törvényt szavazott meg. Még elolvasni sem lehet ezt a törvény-tömkeleget. A képviselők között egyetlen napon annyi törvénytervezetet osztottak ki, mint amennyit Anglia egész éven át alkot.

— Az oroszán évenként egyszer, az elefánt minden két évben kölyködik. Az a törvényhozás, amely mindennap kölyködik, egészséges gyermekeknek nem adhat életet — jegyzi meg Hegedüs.

Az irreális költségvetésekről beszél, majd a francia szakértők munkájáról, elsősorban pedig Ristről, aki 14 millió honorárium ellenében két tanácsal szolgált. Az egyik az volt, hogy fokozni kell az adóbehajtást. Ez rendben van, de a tanácsot megfelelő helyen kell alkalmazni. Bucaresti környékén kell végrehajtani Rist utasítását, mert

a fővárosban a múlt évben ötvenezer ember volt, aki adóvallomást sem adott be.

Rist második tanácsa nyolcvanezer tisztviselő elbocsátása volt. Ez rendben is van, hiszen Romániának ugyanannyi köztisztviselője van, mint Franciaországnak. De a baj ott van, hogy az ilyen leépítéseknél mindig a magyar tisztviselőket veszik elő.

Elemér azok éppen, akik a legjobban sikráznak a zsidó érdekekért. A Zsidó Párt az, amely zsidóellenes.

Perceken át zugott a taps és hangos tetszésnyilvánítással fogadta a közönség a tartalmas beszédet, amelyért Barabás Béla dr. Arad magyarsága nevében köszönetet mondott. Utána Ört Gyula dr. beszélt a zsidókérdésről és leszögezte, hogy a magyar zsidóság híven kitart a Magyar Párt zászlaja mellett, amelyhez hosszú évtizedek becsülete köti. A magyar zsidóság kötelessége, hogy híven átadja gyermekeinek az ezeréves magyar, ragyogó tiszta kultúrát, amelyet apáitól és nagyapáitól vett át.

Lelkes, megragadó beszédet tartott azután Gellért János, a Magyar Párt ifjúsági tagozatának elnöke a magyar ifjúság kötelességéről. Leszögezte, hogy a magyar ifjúság tisztában van azzal, hogy súlyos kötelezettségei vannak. A kisebbségi ifjúság alkotja ma a munkanélküliek zömét, kötelessége azonban a nehéz viszonyok szenvedések közepette is megismerni és terjeszteni a magyar kultúrát. A magyar ifjúság mindenkor eleget tesz kötelességének, azonban támogatást és példamutatást vár a magyar apáitól.

A magyar ifjúság nevében kéri a magyarságot, segítse győzelemre a magyar listát.

Barabás Béla dr. meleg szavakkal zárta be a nagygyűlést, amelynek lelkes közönsége az eljövendő magyar győzelem biztató reményével tért haza.

Bata Tamás tragédiája

Többször megjósolták, hogy repülőszerencsétlenség áldozata lesz — Egy csodálatos karrier története — A cipőkirály nem szeretett a végzetre gondolni — Bata feleségének nyilatkozata — Még ma is a titokzatosság borítja a katasztrófát — Nyilvánosságra került Bata Tamás végrendelete

A zlini suszterműhelytől, ahol Bata Tamás apja dolgozott, a zlini gyártelepig, ahol harmincezer munkás keze alól kerültek ki a cipők, a németországi, az amerikai gyártelepekig hosszú, nagyon hosszú út vezet, amelyet ötvenhét év alatt talán nem is lehetett volna megtenni, ha nem jött volna közbe a sokakat lenyúlítókerékszerűen magasba emelő háború. Bata üzemeit tulajdonképpen a háború virágoztatta fel, a hadseregszállítás és a cseh cipőkirály hihetetlen energiával tudta magát — más hadseregszállítókkal ellentétben — fenntartani azon a polcon, ahová a háború során került. A dekadencia talán csak most következett volna be: ez év nyarán nagyobb arányú „szabadságolások” eszközölt és ekkor zlini gyártelepeinek munkásszámát harminkétezerrel tízenötezerre szállította le. A Bata-tröszt helyzete azonban a nyilvánosságra hozott adatok szerint távolról sem volt olyan súlyos, mint azt a fenti számokból következtetni lehetne. Üzemeinek ez a redukciója azonban nyilvánvalóan deprimálhatta Batát, legalább is erre lehet következtetni abból a nyilatkozatból, a melyet egy évvel ezelőtt egy újságírónak adott. Bata ekkor azt mondotta:

— Nem jó rá gondolni, hogy mi lesz akkor, hogyha nem lehet fejleszteni az üzemet, mert a nemfejlesztés egyértelmű volna a visszazuhanással. Különben is ne beszéljünk erről, mert senki sem szeret a végzetre gondolni.

Bata Tamás tragikus végzete

Lehet, hogy Bata ettől a végzettől tartott: üzemei végzetétől, azonban ezt megelőzte egy másik: az ő végzete. Talán ezzel a tragédiával menekült meg attól, hogy oly módon fejezze be életét, mint a Löwensteinok, Kreugerek és Kodak-királyok, hogy Bata véletlen szerencsétlensége helyett öngyilkosságát közzéjék a lapok. Élete azon a földön végződött, ahonnan elindult: Zlinben, ahol apjának cipész-műhelye volt és ahol ő legnagyobb üzemet építette fel.

Bata Tamás halálával kapcsolatban felesége nyilatkozott egy újságírónak és többek között a következőket mondotta:

— Férjem már az elmúlt héten elhatározta, hogy kedden reggel Svájcba utazik, ahol fiamnak adott randevut. Fiam csak két héttel ezelőtt szabadult fel, akkor lett cipész-mester és ennek öröme férfem önálló üzleti utra küldte Svájcba. Férjem imádta a repülést, azonban két hónap óta nem ült gépen. Két hónappal ezelőtt történt, hogy egy kedvelt mun-

Tizenkét milliárd

895 millió lej adósság konvertálását kérték az egész ország területén

Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminisztérium statisztikai osztálya a következő jelentést tette közzé az egész ország területén benyújtott konverziós kérvényről: Beérkezett 13.755 kérvény 12 milliárd 895 millió lejnyi adósság konvertálására. Ebből a régi királyságra esik 7222 kérvény 9698 millió lejre, ami az egésznek 74 százaléka. Erdély és a Bánság 3689 kérvény, 2005 millió lej, 15 százalék. Besszarabia 2518 kérvény 760 millió lej, 6 százalék. Bukovina 316 kérvény, 490 millió lej, 4 százalék. A 13.755 kérvény közül 3227 kéri a bírói kényszerigezést, 88 a kamatok leszállítását, 40 a végrehajtás felfüggesztését. 12.375 kérvény magánadósságokról szól, 519 mérleg és egyéb kezességekről nyilatkozik. Az itt ismertetett statisztika a 10 hektáron felüli birtokok konverziós kérvényeit ismerteti.

katársa, a propagandaosztály igazgatója, az otrokvicei repülőtéren felszállt. Néhány perccel a felszállás után

a repülőgép lezuhant és az igazgató a pilótával együtt szörnyethalt.

A szerencsétlenséget vizsgálat is követte. erről azonban most nem akarok beszélni.

Ez a vizsgálat egyébként rendkívül érdekes eredménnyel járt. Bata Tamás ugyanis megtiltotta a munkásainak, hogy bármilyen politikai pártnak tagjai legyenek. Ezt a tilalmát a legszigorúbban keresztülvitte s nem vett fel olyan munkást, aki akármilyen szakszervezetnek a tagja volt. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a Bata-féle repülőternek négy munkása a legszélsőbb baloldali csehszlovák politikai pártnak a tagja volt, ezen túlmenően azonban nem sikerült semmit bizonyítani. Így a négy munkásnak egyszerűen felmondtak és ez a négy munkás el is távozott a gyárból.

A katasztrófa rejtélyes háttere

Bata két hónap óta nem ült repülőgépre és hozzátartozói állandóan óvták is ettől. Köztudomású az a késhegyig menő harc, ami Bata Tamás és a szélsőbaloldali politikai pártok között évek óta folyik. Már korábban is megígyezték Batát, hogy végezni fognak vele. A repülőgép személyzetének őrizetbevétele most azért történt, hogy megállapítsák, nem sikerült-e megint a párt egyik exponensének beütköznie a repülőter személyzete közé és

nincs-e valami összefüggésben a párt leg-

ODOL-fogpép
a legnagyobb
tisztító erővel bír és
a fog zománcát
biztosan nem
támadja meg.

utóbbi éles támadása és Bata halála között?

A vizsgálat természetesen a legnagyobb titokban folyik, annál is inkább, mert bizonyosat egyelőre senki sem tud.

Érdekes megemlíteni, hogy Bata sofőrjének elbeszélése szerint Broucek pilóta a start előtt azt mondotta, hogy nagyon nem szeretne repülni.

Bata nevetett és hátbavágta a pilótát:

— Ugyan, csak nem fél maga, Csehszlovákia legjobb repülője?

— Nem félek — mondotta a pilóta — de

valami furcsa előérzetem van. Nagyon kérem, hogyha nem kell, akkor ma ne repüljön. Különben is már többször mondtam önnek, hogy jobb volna, hogyha egyelőre nem repülne.

Bata azonban ragaszkodott ahhoz, hogy feltétlenül induljanak. Batának az volt a tragédiája, hogy a pilóta mellett ült. A gépnek csak az első része roncsolódott teljesen szét, míg az utasfülké ugyszólván sértetlen maradt. Ha Bata a fülkében foglalt volna helyet, minden bizonnyal életben maradt volna.

A prágai lapok egyébként megemlékeznek arról, hogy Batának az utóbbi időben

kétszer is megjósolták, hogy repülőszerencsétlenség áldozata lesz.

A Stradal című folyóiratban nemrégiben az egyik lap munkatársa felszólította, hogy ne szálljon többé repülőgépre, mert le fog zuhanni és meghal. Egy hónappal ezelőtt pedig Strauss berlini írónak „Banda” címmel egy kulesregénye jelent meg, amelynek hőse — aktíven Batát lehetett felismerni — lezuhant egy repülőgéppel és szörnyethalt. A cipőkirályt ismételtelen figyelmeztették, hogy ne üljön repülőgépre, azonban Bata kijelentette, hogy ilyen gyerekes jóslatokkal nem törődik.

Bata holttestét bebalzsamozták és csütörtökön helyezik örök nyugalomra Zlinben. A temetés iránt oly nagy érdeklődés nyilvánul meg, hogy azon előreláthatólag százötvenezer ember fog megjelenni. Épp ezért ma már különvonat-, autóbusz- és repülőgép-járatok, szállították az embereket az ország minden részéből Zlin felé.

Ma bontották fel Batának üzemére és Zlin városára vonatkozó végrendeletét. Bata utolsó akarata szerint a hatahmas üzemeket fia, Bata Tamás nagykorúságáig, öccse, Bata Jan fogja vezetni. Zlin városával kapcsolatban úgy intézkedett, hogy vagyonából fizessék ki Zlin négy milliós adósságát. Ezáltal Zlin lesz az egyetlen csehszlovákiai város, amelynek nem lesz adóssága.

A szerencsétlenség okát mindaddig nem sikerült megállapítani. Az egyik szakértő, aki tagja a vizsgálóbizottságnak, kijelentette, hogy nagyon kevés remény van arra, hogy a szerencsétlenség okát kiderítsék. Lehet, hogy a katasztrófa motorhiba következménye, de felmerült az a lehetőség is, hogy a repülőgép egy táviró-oszlopba, vagy egy gyárkéménybe ütdött.

Különös gyászjelentés Bata Tamásról

Rendkívül érdekes és jellemző az a gyászjelentés, amelyet a Bata-művek igazgatósága tett közzé és amely, mintha Bata halálának hírül adása mellett a vállalat üzleti érdekeit is szolgálná. A gyászjelentés a következő:

Bata Tamás lezuhant — munkája él. Rendelőinknek és barátainknak! Julius 12-én reggel hat órakor, munka- és üzlet érdekében való repülés közben főnökünk, Bata Tamás, főpilótájával, Broucek Henrikkel együtt lezuhant. Itt hagyott minket abban az időben, amikor zseniális szellemmel, törhetetlen energiával és lankadást nem ismerő önfeláldozással, munkánkat új és szilárd alapokra fektette s ezzel összes munkatársainknak existenciát, rendelőinknek pedig tökéletes kiszolgálást biztosított. Az üzemet gazdaságilag teljesen biztosíva és az emberiség szolgálatára, a legjobban felszerelt állapotban hagyta hátra. Az utolsó pillanatáig Önökre gondolt, rendelőinek szolgálatára. Ehhez a szolgálathoz mi is hűek maradtunk. Kérjük, hogy bizalmát, amellyel vezérünket megtisztelték, őrizték életművével szemben is. Győződjön meg arról, hogy mi életelveinek hűen, a közönséget szolgáló szellemben fogunk dolgozni.

A gyászjelentést a tragikusan elhunyt gyáros fia és felesége irták alá.

CORSO-MOZGOI Mesterséges hűtés! Nyitott tető! Kellemes hűvös terem!

Kicserelem a feleségem!

ANNY ONDRA legmulatságosabb filmje
SIEGFRIED ARNO és FÉLIX BRESSART-tal

MA D. U. 3 órakor Szerelmi keringő!

Mosás operett
Lillian Harway és Willy Fritsch-el
JEGY LEI 8.—

Az ARADI KÖZLÖNY felhívására jelentkeznek az „ismeretlenek” jelzett magyar választók

Beigazolódott, hogy a fertálymesterek nem jártak el szabályszerűen. A kötelességmulasztó tisztviselők ellen haladéktalanul meg kell indítani a vizsgálatot -- Amivel a Magyar Pártot vádolják -- Dr. Velcsov Géza nyilatkozata

Ma délelőtt két aradi választópolgár jelentkezett az Aradi Közlöny szerkesztőségében. A jelentkezés annak a felhívásnak eredménye volt, amelyet mai lapszámunkban közzétettünk és amelyben felhívtuk azokat, akiket a kerületi fertálymesterek „Necunoscut” (ismeretlen)-nek deklaráltak, keressenek fel bennünket. A felhívás sikerrel járt és megállapítottuk, hogy teljesen indokolt volt a feltevéseink, mert a fertálymesterek nem jártak el szabályszerűen.

Mint megírtuk, a város arra az álláspont-ra helyezkedett, hogy be kell idéznie sorban azt a háromszáz magyar választópolgárt, akiknek felvételét a járásbíró elrendelte, mert nem találta kielégítőnek a járásbíró döntésében közölt személyi adatokat. Helyes volt-e ez az eljárás, lehet-e a városnak felülbírálni egy bírósági fórum határozatát, ez még vita tárgyát képezheti. A Magyar Párt vezetősége nem akart hiábavaló vitát, amely még jobban elhuzza a kérdés elintézését és belenyugodott az idézések kibocsátásába.

A közalkalmazottak ne politizáljanak!

Itt azonban baj történt. Nagy számban hozták vissza az idézés kézbesítésével megbízott fertálymesterek a meghívókat,

amelyekre egyszerűen ráírták az „ismeretlen” jelzést.

Valahogyan gyanús volt ez a sok ismeretlen és az Aradi Közlöny próbát eszközölt, amikor leköszölte néhány necunoscut-nak deklarált választó nevét és felkérte őket, jelentkezzenek az Aradi Közlöny szerkesztőségében.

A mai délelőtti folyamán azután megjelent nálunk Ádám Lajos Hajó-uccai és Budai Tibor Ferenc-téri lakos. Mindketten ott laknak, ahová idézésük szólt és a legnagyobb meglepetéssel vették tudomásul a fertálymesterek eljárását. Kötelességünkhöz híven, a két választópolgárt felküldöttük az aradi városháza 94-es számú szobájába, ahol jelentkeztek és közölték, hogy senki őket idézéssel nem kereste.

Azt hisszük, elegendő bizonyítékkal szolgáltunk a megbízott fertálymesterek eléggé el nem ítéhető eljárására nézve. Meg vagyunk győződve arról, hogy itt alantas állású tisztviselők egyéni akciójáról van szó. Azt hitték ezek az emberek, hogy érdemeket szereznek, ha megakadályozzák a háromszáz polgár egy részének a választói listába való bevezetését. Akárhogyan is áll a dolog, egy bizonyos.

A kötelességmulasztó tisztviselők ellen haladéktalanul meg kell indítani a vizsgálatot és megfelelő büntetéssel be kell bizonyítani nekik, hogy a tisztviselőnek, a közalkalmazottnak nem szabad politizálnia, hanem végeznie kell a törvényben előírt kötelességét.

Szabad választást és a választási visszaélések elkövetőinek szigorú megbüntetését jelentette be Vaida Voevod Sándor miniszterelnök. Ezt hangoztatták az összes aradi felelős fórumok is.

A miniszterelnök szavaira hivatkozva, kö-

veteljük a vizsgálat megindítását és a bűnösök megbüntetését.

Nem arról a két választóról van szó akik nálunk jelentkeztek, hanem mindazokról, akiknek a választói jogát hivatali hatalmukkal visszaélő köztisztviselők el akarják amerikázni, holmi érdemszerzések reményében.

Most azonban nemcsak védekezést, hanem vádak is hallani az aradi városházán. Azt állítják, hogy a Magyar Párt ellen feljelentést fognak tenni, amiért olyanok nevében is felebbezték, akiknek volt választói jogosultságuk és akik nem adtak megbízást a Magyar Pártnak a felebbezés benyújtására. Erre maga dr. Velcsov Géza, az aradi Magyar Párt ügyvezető elnöke adja meg a feleletet:

— Tessék beadni a feljelentést, mert ak-

Foto Studio
ANDRÉ SZÉKELY
megnyilt
ARAD, BUL. REGINA MARIA No. 22.
(volt Weisz-műtőem.) 215.)

ÁLLÁSÁT VESZÉLYEZTETI

az a pénzügyi tisztviselő, aki nem hajtja
be vasszigorral az adókat

Meglepetést keltő körrendeletet adott ki a pénzügyminiszter — Milyen esetben adható adóhalasztás — Ilyen szigorú hangú rendelet még nem jött meg Romániában

A pénzügyminiszter rendkívül szigorú rendeletet adott ki az adóbehajtásokra vonatkozólag. A rendelet annál nagyobb érdeklődésre tarthat számot, mert újból megszorítja az adóbehajtást és ennek pontos keresztülviteléért a pénzügyigazgatót személy szerint teszi felelőssé. A miniszteri rendelet kifejti, hogy számos pénzügyigazgatóságtól panasz érkezett Bucarestbe, hogy a kiadott halasztó rendeletek következtében nem tudják az állam járandóságait behajtani. A halasztó rendeletek alatt egyrészt a végrehajtások felfüggesztését, vagy pedig hosszú terminusra való halasztását értik. A miniszterium éppen ezért úgy döntött, hogy ezeket a rendeleteket hatálytalanítja és ezen túl az állam adósságait ismét az érvényben levő adótörvény értelmében fogják végrehajtani. Abban az esetben, ha kétségtelenül bizonyítottat nyer, hogy az adós nem tudja adóhátralékát teljes egészében kifizetni, akkor egészen rövid, tíz-tizenöt napos részletekben fizetheti azt ki, de csak abban az esetben, ha az első részletet azonnal kiegyenlíti. Arról, hogy az adós valóban csak részletben tud fizetni, a perceptor vagy a pénzügyigazgatónak személyesen kell meggyőződnie.

Szigorúan utasítja a rendelet a pénzügyigazgatókat, hogy annak tartalmát azonnal tudassák alárendelt szerveikkel és figyelmeztessék őket arra, hogy abban az esetben, ha nem tartják magukat a rendelet szelleméhez, akkor megindul ellenük az eljárás, mint olyan tiszt-

kor más dolgok is tisztázódnának, amelyek a választói lajstrom kiegészítése körül történtek. Akiknek nevében felebbeztünk, az megbízást is adott. Lehetséges, hogy olyanok is felebbezték, akik nem tudták, hogy a listában szerepelnek, ez azonban még nem visszaélés, nem bűnügy, legfeljebb tévedés. Még pedig sokkal enyhébb tévedés, mint amilyeneket a választói lista körül követtek el. Én, a magyar részről a Magyar Párt panaszait bejelentetem Botoc Elek dr. interimár-bizottsági elnöknek, aki megértően fogadta a magyarság kívánságait és a maga részéről mindent megtett, hogy orvosolja a sérelmeket. Egészen biztos, hogy az interimár-bizottság elnökének nincsen tudomása a történetekről és éppen ezért megtorlást fogunk kérni mindazokkal szemben, akik vétettek a tiszta választás elve ellen.

Vaida Voevod Sándor, az ország miniszterelnöke azon bejelentése alapján, hogy mindazokat, akik vétettek a tiszta választások elve ellen, szigorú büntetéssel sújtják, Arad város magyar választópolgárai érdeklődéssel várják a meginduló vizsgálatot, amely gyakorlati alkalmazása lesz a miniszterelnök kijelentésének.

Ismeret aradiak, akik kimaradtak a listából

Itt írjuk meg, hogy az aradi polgármesteri hivatalban, ma több olyan magyarpárti választó jelent meg, akik annakidején a választói listából kimaradtak és ez ellen jogorvoslatért a járásbíróshoz fordultak. A járásbíró kötelezte a polgármesteri hivalt, hogy a választói névjegyzéket a közel ezer kimaradt választóval egészítsék ki. Amidőn most jelentkeztek választási igazolványaikért, érthető meglepetésükre azt a felvilágosítást kapták, hogy neveik most sem szerepelnek a listában. Sokan közülük, így *Nachtnébel* nyugalmazott városi főmérnök, *Nattland* nyugalmazott bankigazgató vezetésével többen megjelentek a polgármesteri hivatalban, ahol közbenjárásukra kötelező ígéretet kaptak arra vonatkozólag, hogy két nap múlva az illetékes kerületben jelentkezhetnek választási igazolványaikért.

viselők ellen, akik nem teljesítik feleltesséik utasításait. Ha valamelyik pénzügyi tisztviselő nem járna el a kellő szigorral, akkor arról a pénzügyigazgatónak azonnal jelentést kell tennie a miniszteriumban. Figyelmezteti a miniszterium a pénzügyigazgatóságokat, hogy nem sokára lejár az a határidő, amelyet a hátralékok behajtására kaptak. Ennek a határidőnek a letelte után azok az inspektorok, akik a behajtások ellenőrzésére kaptak megbízatást, jelentést fognak tenni minden tisztviselő működéséről és a miniszterium a jelentések vétele után dönteni fog arról, hogy az egyes pénzügyigazgatókat továbbra is megtartsa-e bizalmi állásukban. Így tehát azt a pénzügyigazgatót, akinek körzetében nem történik kellő szigorúsággal az adóbehajtás, vagy elhelyezik vagy pedig máshová osztják be. Ilyen szigorú hangú rendeletet talán még sohasem adott ki a román pénzügyminiszterium. Kérdéses még, hogy ez a körrendelet hatálytalanítja-e a miniszterelnácsnak azt a határozatát, amely felhívta az árvizsújtotta megyék — így Arad megye — pénzügyigazgatóságát is, hogy az árvizsújtotta területeken kiméletesen hajtsa be az adókat.

Erre a jelre szavaz:

Minden igaz magyar!

Fordítások, kérvények, beadványok, másolások,

ukrán, héber és esperanto nyelvekből.

FAUR fordítási iroda Arad, Bul. Regina Maria 17. (Minorita templommal szemben.)

okmányok hitelesítése, román, magyar, francia, angol, olasz, lengyel, csehszlovák, spanyol, német,

Téves telekkönyvi megterhelés miatt

Krenner Zoltán dr. volt aradi ügyvédet hatvanötezer lej megfizetésére ítélte az aradi kir. törvényszék

Diplomáciai megidőzésre sem jelentkezett dr. Krenner Zoltán
Bonyodalom tíz egyforma nevű székudvari lakos körül —

Az aradi törvényszék érdekes keresetet tárgyal, amelyet dr. Krenner Zoltán volt aradi ügyvéd ellen indított Tucudean Demeter székudvari gazdálkodó. A keresetben Tucudean 65.000 lej megfizetését kérte a törvényszéktől, arra való hivatkozással, hogy ezzel az összeggel Székudvaron lévő ingatlanát tévedésből terheltek meg és a mulasztást Krenner Zoltán dr. irodája követte el annakidején.

Keresetében a felperes előadta, hogy egy alkalommal a telekkönyvi hatóságtól értesítést kapott, hogy az aradi Ipar- és Népbank 65.000 lejjel megterhelte ingatlanát, annak a kölcsönnek biztosítására, amelyet részére folyósítottak. Tucudean meglepetéssel fogadta az értesítést, annyival is inkább, mert az említett bankkal összeköttetésben nem állott és különben is jómódu ember lévén, semmi olyan kölcsönt nem vett föl, amellyel ingatlanát kellett volna megterhelni. Felkereste a bankot, ahol azt a felvilágosítást adták, hogy Krenner Zoltán dr. ügyvéd végezte a betáblázással járó munkálatokat, aki azonban időközben Pestre távozott.

Miután a székudvari gazdálkodó látta, hogy az ügyet peren kívül elintézni nem tudja, keresetet adott be dr. Krenner Zoltán ellen és keresetében kérte a törvényszéket, hogy **marasztalja el az ügyvédet 65.000 lej összeg meg-**

fizetésében, amellyel az iroda mulasztásából kifolyólag terheltek meg ingatlanát. Régebbi idő óta huzódott a per, mert Krenner Zoltán dr. nem volt megidézhető, míg végre a törvényszék úgy döntött, hogy az idézést a budapesti román követség útján kézbesíteti ki Krenner dr.-nak. A diplomáciai uton történt kézbesítés eredményes is volt, mert a követség megtalálta Krenner Zoltán dr. budapesti címét, aki az idézést szabályszerűen át is vette.

A vétiv visszaérkezése után az aradi törvényszék a mai napra tüzte ki ebben az ügy-

ben a főtárgyalást, amelyen azonban Krenner Zoltán dr. nem jelent meg és ügyvéddel sem képviseltette magát. A törvényszék az alperes távollétében makacssági ítéletet hozott és **kötelezte Krenner Zoltán dr.-t 65.000 lej kövételére, valamint 3800 lej perköltség megfizetésére.** A törvényszék ugyanis beigazoltak látta a felperes gazdálkodó érvelését, aki keresetében előadta, hogy Székudvaron mintegy **tíz Tucudean Demeter nevű gazdálkodó van,** akik közül az egyik valóban kapott is kölcsönt a banktól, amidőn azonban az összeg betáblázására került a sor, az ügyvéd nem értesítette a telekkönyvi hatóságot a szükséges adatok felhasználásával arra vonatkozólag, hogy melyik Tucudean Demeter ingatlanáról van szó és így történt, hogy a tényleges adós helyett a telekkönyvi hatóság tévedésből a bank kövételését egy másik, hasonló nevű ingatlantulajdonos házára írta elő.

Az összeg behajtására vonatkozólag az aradi törvényszék ugyancsak diplomáciai uton teszi meg a szükséges lépéseket.

Nagyarányu

tüzkőcsempészt lepleztek le Aradon

Rejtélyes lámpanélküli kocsí az éjszakában — A csempésző peregi gazdára egymillió lej bírságot vetettek ki — A csempészség ügyében újabb leleplezéseket eszközölt az aradi rendőrség

Szenzációs leleplezést sikerült eszközölnie az aradi rendőrségnek A leleplezés egy. nagyarányu tüzkő-csempészséssel áll összefüggésben, amelynek előreláthatólag még rendkívül érdekes folytatása lesz. A nagyszabású ügy

részleteiről egyébként alábbi tudósításunk számol be:

Az elmúlt éjszakák egyikén Negoescu komisár hivatalos minőségben a volt Pécskai-uton járt, amikor észrevette, hogy az ország-uton lámpa nélkül egy szekér közeledik. Amikor a szekér a rendőrtiszt közelébe ért, a komisár megállásra szólította fel a szekéren ülő gazda-külsejű embert, akit azért akart felelősségre vonni, hogy miért jár éjszaka az ország-uton lámpa nélkül. A komisárnak egyébként már előzőleg feltűnt az, hogy a szekér tulajdonosa lehetőleg a sötétben akart maradni szekérével és minden igyekezetével azon volt, hogy a sötétségben senkinek fel ne tűnjön.

Amikor Negoescu komisár a szekér tulajdonosát megállásra szólította fel, az átadta igazolványát, amely azt bizonyította, hogy Nagy András peregi lakossal azonos. A gazda rendkívül gyanús és izgatottan viselkedett, úgy hogy a rendőrtiszt, aki ezt nem tudta mire vélni, megkérdezte tőle, hogy mit visz a szekérben. Nagy András erre zavaros választ adott, úgy hogy Negoescu komisár végül is saját maga vizsgálta meg a szekér tartalmát. A zsákok és különböző holmik között

legnagyobb meglepetésére egy csomagot talált, amelyben nagymennyiségű tüzkő volt.

Azonnal faggatni kezdte a gazdát, hogy hogyan jutott a tüzkőhöz, aki azonban kitérő és valószínűtlennek tűnő válaszokkal felelt, arról pedig, hogy kikkel áll összeköttetésben és hogy a tüzkövet kinek szállítja, egy szót sem akart mondani.

Nagy Andrást a szekérrel, valamint a lefoglalt tüzkövekkel együtt a komisár felvitte a rendőrségre és itt jegyzőkönyvet vett fel a nagyarányu csempészséről. Mint később megállapítást nyert, Nagy András tizezer darab tüzkövet hozott magával. A csempészséről szóló jegyzőkönyvet áthelyezték a monopóliumhoz, amely az érvényben levő törvények értelmében **egy millió lej bírságot vetett ki a peregi gazdára.** Ezzel azonban az ügy természetesen még nem ért véget. A vizsgálatnak még számos, eddig tisztázatlan dolgot kell kiderítenie. Így elsősorban azt, hogy Nagy András kikkel állott összeköttetésben, kiktől kapta és kiknek szállította a tüzkövet. Nem érdektelen a vizsgálat szempontjából az sem, hogy mióta folyt a nagyarányu csempészség és hogy ez az első szállítmány volt-e. A feltűnést keltő ügyben minden valószínűség szerint már a közeli napokban érdekes újabb fejlemények várhatók.

Bajor Gizi és Cs. Aczél Ilona

választási jele: a tomboló siker.

19-én:

20-án:

21-én:

Husvétí vakáció

Porcellán

A Z R A

Szabadon választhat jegyet a téli színház pénztáránál.

Vihar egy megtévedt tisztviselő miatt

Aradváros vezetőségének ülésén

Segélyezhető-e egy megtévedt, de javulást ígérő tisztviselő -- Különböző vélemények -- Egy tanácsos lemondással fenyegetőzik --
Tripa Traian ügye az interimár-bizottság előtt

Tripa Traian, a városi gazdasági hivatal megtévedt tisztviselőjének ügye ma ismét foglalkoztatta a város vezetőségét és az interimár-bizottság mai ülésén szokatlanul éles vita indult meg Tripa ügyében. A tisztviselő ugyanis, akit — mint megírtuk — a törvényszéken működő fegyelmi bizottság hat havi hivataalkizárásra ítél, fizetés nélkül, most reintegrálását kérvényezte. Beadványában elmondotta, hogy a fegyelmit megelőző vizsgálat során hat hónapig már feliüggesztették és így a bizottság beszámíthatja az előzetes felfüggesztést büntetésébe. Előadta, hogy munka nélkül áll és családjával együtt az éhenhalás veszélyes fenyegeti. A beadványhoz mellékelte városi ügyészi vélemény vizuont megállapította, hogy Tripa Traian kérése nem teljesíthető, **miután 15.000 lejes sikkasztásáért a fegyelmi bíróság elítélte és az ítéletet végre kell hajtani.** Olariu István vezértitkár, majd Botioc Elek dr. interimár-bizottsági elnök azt javasolták, segítsenek valamilyen módon a tisztviselőn és javasolta, hogy a segítség módját illetően jegyzék át az aktákat véleményezés

végelt a városi főügyészi hivatalnak.

Grapini interimár-bizottsági tag kijelentette, hogy **nem szabad támogatni egy bűnös tisztviselőt és nem szabad a városnak segédkezet nyújtani ahhoz, hogy egy fegyelmi bírósági ítéletet kijátszanak.** Albu Livius elnökhelyettes a humanitásra hivatkozva igyekszik meggyőzni a bizottságot arról, hogy Tripán segíteni kell, majd Grapini titkos szavazást kér az ügyben. Ismét vita indul meg, mire Grapini tanár felugrik és szokatlanul éles hangon mondja:

— Ha kell, levonom ebből az ügyből a konzekvenciákat és lemondok bizottsági tagságomról. Nem vagyok hajlandó módosítani véleményemet és ragaszkodom hozzá.

Botioc Elek dr. elnök mérsékletre kéri a bizottsági tagot, majd rövid szóharc után elhatározzák, hogy az ügyet áttesszik a városi ügyészi hivatalhoz, véleményezés végett. Tripa Traian ügyét az interimár-bizottság legközelebbi ülésén veszik ismét tárgyalás alá és akkor döntenek afelett, segélyezhető-e valamilyen módon a megtévedt, de javulást ígérő fiatal tisztviselő.

HIREK

Kisorsolták

az aradi törvényszéken a választási elnököket

Az aradi törvényszéken, mint megírtuk, tegnap ejtették meg a sorsolást arra vonatkozólag, hogy a képviselőválasztásokon melyik törvényszéki bíró elnököljön. A beosztást ma állította össze a törvényszék elnöki osztálya, amely a következő: C. Alexandrescu Schöndorf, Ramonțianu dr. Curtici, M. Hutiu Glogovat, S. Moldovan Szemlak, Pop Jenő Pécska, J. Herb Szentanna, Senciuc Felsőimánd, I. Popescu Mácsa, I. Andru Zaránd, P. Ionescu Csermő, Tautu Bokszeg, Constantinescu Tauc, Farkas Ternova, Vasiliu Borosbes, Ianca Gurahone, Zih Variuri, Buzeanu Vadász, Oniga Granicari, Costa dr. Seprős, Ciorapciu Pankota, Orezeanu Györök, Talpes Berzova, Topciu Soborsin, Munteanu Arad II. választókerület, Berov III. választókerület, Mager dr. IV. választókerület, Sulutu V. (Gái) választókerület.

A kijelölt bírák július 17-én elnökölnek a választásokon, míg a szenátor-választásokra újabb sorsolás után jelölik ki az elnököket.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Igen meleg idő, nyugat felől borulás, növekvő zivatarra való hajlammal.

CENTRAL MOZGÓ: A császárvadász.

Németül beszélő kép a világháborúból, eredeti hadszíntéri felvételekkel. LUIS TRENKER, LISSI ARNA és KLAUS KLAUSSEN.

SELECT MOZGÓ: A tengeri farkas.

Dráma a kalózok életéből. JACK LONDON regényéből, MILTON SILS utolsó alkotása.

Előadások mindkét moziban fél 8 és 10 órakor.

MÁR CSAK NÉHÁNY NAP VÁLASZT EL a „Kipróbálom az uramat” című németül beszélő, énekes és zenés vígjáték premierjétől. Ezt a filmet rendelte (ennek a háziörvosa a gazdasági krízis ellen! Ennél a filmmel Ön elfoglalja a helyét, abban a pillanatban elkezd kacagni és kacag két órán keresztül, — ezt garantálják Önnek LIANE HAID, SZÜKE SZAKÁL, FRITZ SCHULZ, TARA BIRELL és HUSZÁR PUFI.

BIZONYOSAN MÉG NEM TUDJUK, de lehetséges, hogy soronkívül megérkezik Aradra CONRAD VEIDT — személyesen tett nyilatkozata szerint — egyik legkedvesebb filmje, a „Bosporuszi éjszakák”.

— **Új szerződés Anglia és Franciaország között.** Párisból jelentik: Az Agence Economic & Financiare azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy szerdán este Anglia és Franciaország között szerződés írtnak alá, amely túlhaladja az eddigi összes adóssági szerződések fontosságát. A szerződés részleteiről eddig még semmi sem került nyilvánosságra, azonban annak hírét hivatalos körök nem cáfolták meg.

Mindenki figyelmébe!

Magyar okiratok román nyelvre való hiteles fordítását, kérvények, beadványok és nyomtatványok román szövegezését és fordítások hitelesítését osztályunk

Mitra I. Sándor,

törvényszéki hites román-magyar, magyar-román fordító és tolmács ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand No. 5. (Az udvarban jobbra).

— **Terjed a felkelés Braziliában.** Sao Paulóból jelentik: A felkelés ma már nemzeti jelleget öltött. A forradalmárok jelentése szerint, öt állam csatlakozott a felkelők csapataihoz. Minden fegyverbíró embert besoroztak a forradalmi hadseregbe. Ezzel szemben a kormány részéről kiadott hivatalos nyilatkozat szerint, a felkelés kizárólag Sao Paolora szorítkozik. A kormány-nyilatkozat kifejti azt is, hogy a kormánycsapatok erősen tartják magukat és ellenállanak a felkelők ostromának. A hadiflotta szintén hősiesen veri vissza a forradalmi naszádok blokádját.

— **Halálozás.** Eschen Müller Ferenc hentes és mészárosmeister rövid szenvedés után ma este 48 éves korában meghalt. Temetése holnap, csütörtökön este 8 órakor lesz a Felsőtemető halottasházából.

— **Dr. Molnár Béla egyetemi magántanár meghalt.** A budapesti tudományos világnak úszinte gyászosa van. Dr. Molnár Béla egyetemi magántanár, az Apponyi Albert Poliklinika belgyógyász-főorvosa 48 éves korában, ma váratlanul elhunyt Budapesten. A magyar főváros orvosköreiből kiváló hírnév övezte az elhunyt dr. Molnár Bélát, akit nagy tudása, rendkívüli precizitása és kitűnő modora egyenesen ideális orvosprofesszorává avatott. Előbb Korányi Frigyes mellett dolgozott, majd Korányi Sándor mellett volt tanársegéd. A két Korányi ajánlólevelével végül egyetemi magántanár lett. A kiváló belgyógyász halála igaz részvétet keltett a magyar főváros tudományos és társadalmi köreiben. Dr. Molnár Bélának különben aradi kapcsolata is voltak, amennyiben fivére, dr. Molnár Alfréd budapesti gyógyszerész, a fővárosi „Kigyó-gyógytár” tulajdonosa, aradi leányt vett feleségül: özv. Szenes Samuné. Lici nevű leányát. Az elhunyt orvostanárt Aradon is nagyon sokan ismerték és az Aradról Budapestre utazó betegek szívesen keresték fel a nagy tudású és kitűnő modoru belgyógyászt. Dr. Molnár Béla halálát kiterjedt rokonsága, tisztelői és jóbarátai gyászolják.

— **Borzalmas családi tragédia.** Szegedről jelentik: Csanádapáca községben borzalmas családi dráma játszódott le. Kocsis Gergely aratómunkás rossz szemmel nézte, hogy felesége egy arató-legénnyel kacérkodik. A házastársak között ebből kifolyólag veszekedés támadt, aminek az lett a vége, hogy Kocsis Gergely Sarlójával többször mellbeszurta az asszonyt, aki ott, a helyszínen csakhamar ki-szenvedett. A gyilkos férjet a csendőrség őrizetbe vette.

— **Halálraírt bandita.** Varsóból jelentik: A gyorsított eljárás alapján halálra ítélték Pacholek banditát, akiről kiderült, hogy Al Capone bandájában is dolgozott. Pacholeket különböző gyilkosságokkal vádolták. Két írását életfogytiglani fegyházra ítélték.

— **Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy békülődésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által érhető el.** — Nőorvosi klinikák vezetői egyhangzóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Ítélet a belgrádi kommunista perben.** Belgrádból jelentik: Az államvédelmi rendkívüli bíróság ma hozott ítéletet a kommunista perben. Majtán András magyar állampolgárt 8 évi kényszermunkára, Ratkovics Jovan vádlottat ugyancsak nyolc évi kényszermunkára, míg Takács Józsefet 2 évi börtönbüntetésre ítélték. Három másik vádlottat 1—4 évig terjedő szabadságvesztéssel sújtotta a bíróság s végül három vádlottat felmentettek.

A legrégibb aradi fatermelő vállalat mérlege

A faipari üzemek dekonjunkturája. — A kontingentálás, a vámtorlaszok és a devizarendeletek okozták a veszteségeket.

A legutolsó két év gazdasági válsága következtében az összes iparok közül a faipar szenvedett a legtöbbet és különösen azon faipari vállalatok, amelyek exportra voltak berendezkedve.

Az utolsó két év alatt majdnem hónapról-hónapra fellépő jelenségek, mint pl. deviza-korlátozás, kontingentálások, az összes számbajöhető import-országokban életbeléptetett vámemelések és más számtalan megnehezítések, az exportot az utolsó két évben successively megbénították és az ezen idő alatt felgyülemlett árukészletek értékét 40—50 százalékkal csökkentették.

Ezt igazolja a mérleg, mely szerint egy oly régi vállalat, mint a Pátria etc. két utolsó évét 18 millió veszteséggel zárta.

A közeljövőben megtartandó közgyűlés alkalmával az igazgatóság azon előterjesztést szándékozik tenni, hogy a kimutatott veszteség eliminálása végett az alaptőkét a részvények lebélyegzése által redukálja.

NYILATKOZAT a vasárnap lezajlott evezősversennyel kapcsolatban

Az elmúlt vasárnap lezajlott országos evezős-bajnokság körül támadt nézeteltérések kapcsán egy aradi lap mai számában dr. Székely Lajosnak, a Hellas Sportegylet elnökének nyilatkozatát közölte. Erre vonatkozólag egyik munkatársunk előtt dr. Sugár Jenő, az aradi Hajós Klub elnöke néhány szóban az alábbi nyilatkozatot tette:

— **Vádakat nem hangoztatni, hanem emelni kell!** Tessék hivatalosan a Hajós Egyletnek fordulni és a vádakat konkretizálni. Aki bármiben is vétkez, az bünhődik, de bünhődik az is, aki alaptalanul vádol!

Teljes a zavar nyugdíjfronton

Szó sincs a hátralékok fizetéséről

Az aradi nyugdíjasok helyzetén, dacára annak, hogy a minisztérium több, mint öt millió lejre utalt ki a júliusi nyugdíjak kifizetésére, lényeges enyhítés nem történt. Ma hozzánk érkezett „Egy előfizető” aláírással ellátott levél, amely rámutat arra, hogy a rendszertelen kifizetéssel a pénzügyminisztériumnak sikerült olyan helyzetet teremtenie, amelyben csak a legjobban informált emberek ismerik ki magukat. Az elmúlt évben 3 ezer lejig fizették ki az októberi nyugdíjakat, ezen az összegben felül már nem folyósították az illetményeket. Teljes hátralékban vannak a múlt esztendőről a november és december hónapokra, míg az idei évről az áprilisi és májusi hónapokra esedékes nyugdíjak. A márciusi nyugdíjakat A—H-ig fizették ki, amikor beszüntették és csak az új kormány adott utasítást a további fizetésre. Azonban ekkor már nem a március hónapot, hanem a júniusi illetményt kezdték folyósítani, folytatólag H—Z betűig. Most viszont, hogy a zavar teljes legyen, a júliusi nyugdíjakat fizetik, azonban az április—májusi illetményekről már senki sem beszél.

A „CORSO” MOZI

pernyertes lett a várossal szemben

Ma egyszerre három revíziós-bizottsági határozatot kapott Aradváros vezetősége Temesvárról. Két ügyben a város győzött, míg a harmadik, a Corso-mozi reklámplakátjai kérdésében a város vereséget szenvedett. Az interimár-bizottság mai ülésén referálta el a határozat kérdését dr. Jegessy Károly, városi főügyész.

Elsőnek Bogdan kéményseprőmeister ügyéről számolt be. Mint ismeretes, a város elvette Bogdan kerületét azzal, hogy saját rezsiiben vezeti be a kéményseprést. Ez ellen a kéményseprőmeister fellebbezést jelentett be a temesvári revíziós-bizottsághoz, amely azonban elutasította a fellebbezést és a város álláspontját fogadta el. A másik pere a városnak Novac ujaradi autbuszvállalkozóval volt. Novac, aki 160.000 lej évi illetéket fizet Aradvárosnak, nem volt hajlandó külön hidvámot is fizetni, hanem arra az álláspontra helyezkedett, hogy az illetékben a hidvám is szerepel. A temesvári revíziós-bizottság ebben a kérdésben is a város álláspontját fogadta el és kötelezte az ujaradi vállalkozót arra, hogy a hidvámot külön fizesse.

A Corso-mozi ismeretes reklámügyét tegnap tárgyalta a revíziós bizottság, amely kimondotta, hogy Aradvárosnak alkalmazkodnia kell az előző döntéshez és köteles elfogadni a háromezer lejes havi pauszát. Az interimár-bizottság mai ülésén tudomásul vette a döntést, amely jogerős és így a városnak alkalmazkodnia kell hozzá.

— **Kinos botrány játszódott le Arad főterén.** Czene Mátyás aradi lakos itt állapottban az utcán botrányosan viselkedett, majd pedig, amikor Farkas György közrendőr rendreutasította, a rendőrt megtámadta, úgyhogy végül is előállították a kveszturára, ahol megindították ellene az eljárást.

— **A ZSIDÓ PÁRT utolsó választói nagygyűlését ma (csütörtök) este 10 órakor tartja meg a volt Uránia-mozgó helyiségében.**

Lopások

a Kulturpalota könyvtárában

A lopott könyveket az ócskapiacra adják el — Alaptalan vád Nichi Lázár dr. ellen

Az aradi Kulturpalota könyvtárából az utóbbi időben gyakran tűntek el könyvek, amelyeket azután ismeretlen egyének — mint azt a Kulturpalota igazgatóságához érkezett jelentések mondják — az aradi ócskapiacra értékesítettek. A könyvlopások oka az, hogy a Kulturpalotának nem áll rendelkezésére elegendő személyzet, amely ellenőrzést gyakorolna a könyvtár helyiségében. Ezen az anomálián akart segíteni Nichi Lázár dr. kulturpalotai igazgató, amikor ma délből az interimár-bizottság ülésén javaslatot tett az irányban, hogy egy szellemi munkanélkülit alkalmazzanak a könyvtár felügyeletére.

Ez alkalommal történt, hogy dr. Nichi Lázár felolvasta a városi számvevőség egyik jelentését, amelyben a szellemi munkanélküliek foglalkoztatásával kapcsolatosan kijelenti, hogy Nichi Lázár dr. nem tett eleget a város vezetősége rendelkezésének, amely az alkalmazott munkanélküliek elbocsátását rendelte el. A kulturpalotai igazgató leszögezte, hogy eleget tett felettesei utasításának és a jelentés kérdésében arra kérte az interimár-bizottságot, szolgáltasson neki megfelelő elégtételt a városi számvevőséggel szemben. Botiuc Elek dr. elnök javaslatára az interimár-bizottság elhatározta, hogy az ügyben kihallgatja Dunca Károly városi főszámvevőt, aki a jelentést elkészítette és csak azután dönt az ügyben. Ugyancsak a számvevőség véleményezéséről tette függővé a bizottság, alkalmazhat-e egy ellenőrt a Kulturpalota könyvtárában, a könyvlopások megakadályozása céljából.

— Ujabb szigorú utasítás a tisztviselők adójáról. A pénzügyminisztérium újabb szigorú utasítást küldött arra vonatkozólag, hogy az állami tisztviselők csak abban az esetben vehetik fel július havi illetményeiket, ha a folyó évi adójukat befizették. A minisztérium különben hasonló utasítást küldött az elmúlt hónapra is, úgyhogy a most leérkezett rendelet csak ismétlése az előzőnek, biztosításképp annak, hogy a kifizetések csakis az adók levonása után történhetnek meg. A rendelet alapján a pénzügyigazgatóság újabb kimutatást készített az aradi állami tisztviselők adóhátralékairól.

— Nyugdíjfizetések csütörtökön. Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályának közlése szerint a holnapi, csütörtöki nap folyamán a G. H. I. kezdetű nyugdíjasok nyugdíjilletményei kerülnek kifizetésre.

— Érdekes vita indult meg a város interimár-bizottságának mai ülésén egy aradi faterlep körül. A Kornis- és Czeiler-cég a Béla-téren telket bírt bérbe a várostól és a bérleti szerződés a jövő év májusában jár le. Miután a telken lévő épületen javításokat akart a cég eszközölni, kérvényt nyújtott be a városhoz a bérleti szerződés meghosszabbítása ügyében. Arra hivatkozik a faterleskedő-cég, hogy a javítások tetemes költségekkel járnak, amelyeket csak úgy érdemes befektetni, ha hosszabb szerződéssel biztosítják. Az interimár-bizottság ma tárgyalta a kérvényt és ez alkalommal dr. Cucu Vazul városi főorvos szólalt fel, aki egészségügyi szempontból tiltakozott az engedély, illetve a meghosszabbítás jóváhagyása ellen. Kijelentette, hogy az egészségügyi bizottság már határozatot hozott, amelyben kimondotta, hogy faterlepeket nem engedélyez a város belsejében egészségügyi szempontból. Felhívta a bizottság figyelmét arra, hogy a Béla-tér a főutvonalon fekszik, ahol nem létesíthetnek faterlepeket. A város szélére kell kiszorítani ezeket a telepeket, — jelentette ki a főorvos — és ezért nem szabad meghosszabbítani a bérleti szerződést. — Botiuc Elek dr. elnök javaslatára az interimár-bizottság elhatározta, hogy az ügyet átteszi az egészségügyi bizottsághoz véleményezés végett.

— Az osztálysorsjáték mai húzásának eredménye. A mai sorshúzáson 50.000 lejt nyert 994; 25.000 lejt 36.634, 33.096, 65.064; 15.000 lejt 5201, 12391, 18.303, 23.218, 31.520, 42.391, 64.583 számon állami sorsjegyek.

ABBZIA HOTEL CONTINENTAL és dependanciái

az adriai Riviera legmodernebb és legnagyobb komforttal berendezett szállodája, Abbazia legszebb helyén. Kitűnő konyha. — Ténisz. — Garage. — Tengeri fürdők a házban. — Apartementok fürdőszobával. Teljes ellátás már napi 35 lírától feljebb.

— Egy temesvári ügyvéd feljelentette egész Aradmegye csendőrségét. Néhány nappal ezelőtt Brudariu Adrian ügyvéd tiltakozó táviratot küldött a kormányhoz, mert állítólag a Lupu-párt korteseit a csendőrség megakadályozta propaganda-utjukban. A temesvári ügyvéd most a temesvári Melitabla mellett működő főügyészhez feljelentést adott be, amelyben ugyiszólván egész Aradmegye csendőrségét vádolta meg hivatalos hatáskorral való visszaéléssel. A feljelentés szerint Paulison, Pankotán, azonkívül Székudvaron és Nadabon, valamint Szemlakon és Pécskán történtek excessusok és ezeken a helyeken — Brudariu feljelentése szerint, — csak higgadt fellépésének volt köszönhető az összeütközés elkerülése.

— A soproni főrabbi szigorúan tiltakozott híveit a strandolástól. Sopronból jelentik: A soproni orthodox zsidó hitközség főrabbija, Posen Simon, szigorúan meghagyta híveinek, hogy a nyilvános fürdőkben ne jelenjenek meg és a strandokon semmi szín alatt se fürödjenek. A főrabbi, akinek intézkedése férfiakra, nőkre és gyermekekre egyaránt vonatkozik, annyira komolyan veszi ezt a rendelkezését, hogy aki meg merné szegni, azt kiperdikálja a zsinagógában, név szerint is megemlítve az illetőt.

— Az aradi hadkiegészítő parancsnokság közli az alábbiakat: Mindazok az orvosok, állatorvosok és patikusok, akiknek működési engedélyük van Romániában és katonai ügyüket már rendezték, kötelesek 1932. augusztus hó 15-ig a következő okmányokat beadni a hadkiegészítő parancsnoksághoz: születési bizonyítvány, állampolgársági bizonyítvány, a Monitornál Officiálnak azt a számát, amelyben engedélyezték működésüket és végül egy nyilatkozatot, hogy a várakozási időre lemondanak a zsoldjukról.

Magyar! Vigyázz!

A Te néped jele!

— Vizsgálat egy verekedő őrmester ellen. Az aradi katonai hatóságok a polgári hatóságokkal együtt a napokban vizsgálatot indítottak Georgescu György lovastisztviselői őrmester ellen, aki nemrégiben megverte a pécskai-uton levő vám őrt, Adoc Jánost. A verekedés alkalmával Nica György rendőr lépett közbe, úgyhogy az őrmester ekkor a verekedést abba hagyta. A téparancsnokság részéről Vasi kapitány, míg a rendőrség részéről Olenicenco Leo komiszár vezette be a vizsgálatot. A kihallgatások alkalmával az őrmester azt vallotta, hogy Adoc János szidalmazta a hadsereget és az uralkodót és ez háborította fel annyira, hogy tettleg a vámőr ellen fordult. A kihallgatott tanúk vallomásaiból azonban megállapítást nyert, hogy ez az állítás nem felel meg a valóságnak és ezért az ügy iratait most áttették a garnizonhoz.

— Megdrágították az italmérési engedélyek megszerzését. A pénzügyminisztériumnak egy rendeleti intézkedése érkezett most Aradra, amelyet még a Iorga-Argetoianu-kormány adott ki. A minisztérium rendelete újabb aránytalanul nagy terhet ró ki mindazokra, akik nyilvános helyiségeket: kávéházat, vendéglőt, korcsmát, szállodát, stb. akarnak nyitni. Az eddigi rendszer szerint azokra az autorizációkra, amellyel minden nyilvános helyiségnek rendelkeznie kell, tízenegylej okmány- és két lej repülőbélyeget ragasztottak. A miniszteri rendelet ezt az összeget egyszerre hatszáz lejre emeli fel, vagyis az autorizációt ötszáznyolcvannégy lejjel megdrágítja. Ilyen mértékű emelésre, akkor, amikor mindennek az ára olcsóbbodik, eddig még nem volt példa. Az autorizáció nincs összefüggésben az italmérési engedéllyel és azt ezektől függetlenül be kell szerezni. Az aradi rendőrség erkölcsrendészeti osztálya ezuttal hívja fel mindazokat, akik nyilvános helyiséget akarnak megnyitni, hogy a minisztérium rendeletét tartsák szem előtt.

Bűnvádi eljárás a Körösvölgyi Takarékpénztár csődügyéből

Kiegészítik a könyvszakértői vizsgálatot — Ügyészségi átirat a vizsgálóbíróhoz

A Körösvölgyi Takarékpénztár ismeretes csődügyében ma Lúdosz Miklós vizsgálóbíró átiratot kapott az aradi ügyészségtől, amelyben az ügyész arra hívta fel, hogy a bank csődügyében lefolytatott szakértői vizsgálat jelentését a legrövidebb időn belül az ügyészség által kívánt adatokkal egészíttesse ki.

A csődeljárás megindításával kapcsolatban bejelentett bűnvádi vizsgálat alkalmával, az ügyészség Icsan István híres könyvszakértőt bízta meg a bank könyveinek átvizsgálásával. A vizsgálat meg is történt és az erre vonatkozó jelentést Icsan be is terjesztette az ügyészséghez, amely azonban az abban foglalt adatokat nem találta kielégítőnek. A vizsgálóbíróhoz átküldött iratában ugyanis az ügyészség azt kéri, hogy a szakértői vélemény terjedjen ki arra is, hogy a könyvvezetéstől megállapítható-e az igazgatóság bűnössége, kiknek történtek jogosulatlanul folyósítások és milyen összegben, azonkívül pedig részletes jelentést tegyen a szakértő a csődkegyében mellékelt mérlegre vonatkozólag.

Az ügyészségi átirat kiemeli, hogy ezekre az adatokra pótlólag azért van szükség, hogy a szakértői vélemény alapján az ügyészség lefolytathassa a bűnvádi eljárást azokkal szemben, akik a bank bukását előidézték.

— Kiosztották az aradi hamiskártyások. Az aradi rendőrségen ma feljelentést tett Schiop Ilés Albac községbeli lakos, ismeretlen tettesek ellen, akik felfurcsa módon becsapták és pénzt elvették. Schiop elmondotta a rendőrségen, hogy egy társával együtt deszkát hozott be Aradra, a melyet sikerült eladni. A kora délutáni órákban a kapott pénzzel, szekerekön haza felé indultak. A volt Radnai-ut elején két jól öltözött férfi állította meg szekereiket, akik közül az egyik azt kérdezte, hogy mi járatban voltak Aradon. Schiop elmondotta, hogy deszkát hoztak be a városba, amelyet el is adtak. A két idegen ekkor kijelentette, hogy ők is szeretnének nagyobb mennyiségű deszkát rendelni és éppen ezért a leghelyesebb lenne, ha az üzleti feltételek megbeszélése végett betérnének a közeli korcsmába. Ez meg is történt és itt tárgyalás közben az egyik idegen kártyát vett elő s „itt a piros, hol a piros”-t kezdett játszani. Csakhamar a szomszédos asztalnál ülő, látszólag idegen emberek halledőek voltak játszani és miután ezek nagyobb összegeket nyertek, Schiop és társa is feltettek pénzt a kártyára. A játék azzal végződött, hogy Schiop hatszáz, míg társa ötszáz lejt vesztett. A hamiskártyások kézrekerítésére, akik felfurcsa módon birták rá a két parasztembert a játékra, a rendőrség bevezette a nyomozást.

— A napokban nyilvános árlejtést írt ki a város vezetősége az autobuszüzemek részére szükséges olaj és pneumatikok beszerzésére. Az olajszállításnál beérkezett ajánlatok egyike sem volt szabályszerű, míg a kaucsukvásárlásnál meglepetés érte a várost. Kiderült ugyanis, hogy mindössze egy ajánlat érkezett be, miután a kereskedők nem hajlandók százhusz napi hitelre szállítani az autobuszgummit. Az interimár-bizottság ma újabb árlejtést rendelt el.

— Tudományosan megalapozott fogápolás. Minél erősebb a nyálkaképződés, annál alaposabban tisztul a száj. Fogkefe és víz egyedül nem elegendők. A Pebeco-fogpaszta elősegíti a nyálkaképződést, úgy hogy a legparányibb ételmaramékok is könnyen eltávolíthatók a fogak hézagjaiból.

Arad állásnélküli intellektueljei felvették a harcot a munkanélküliséggel

Megalapították az elektro-mechanikai munkanélküliek gyárvállalatát
Ismét talpra állanak a gazdasági tragédia elsodortjai — Érdekes
találmányok — Beszélgetés a vállalat vezetőjével

Takán csakugyan életképes, boldoguláshoz vezető kiutat talált egy fiatal aradi mérnök a munkanélküliség sötét infernójából... Arról van szó, hogy a napokban megalakult Aradon Blaschka Béla mérnök és még néhány „munkanélküli intellektuel” vezetése alatt az az intézmény, amely ha beválik, csakhamar többszáz munkanélkülinek hozza meg a mindennapi kenyeret. Az electro-mechanikai munkanélküli szakmunkások összeverődött csoportja először szövetkezeti alapon akarta megteremteni ezt az altruisztikus intézményt, azonban a törvény előírja, hogy a szövetkezet minden tagjának 500 lej tőkét kell letennie... Ötszáz lej ma nagy összeggé nőtte ki magát a pénztelenség sivatagában. Ugy nézünk fel rá, mint még nem is olyan régen talán öt darab ezresbankóra... Természetesen a munkanélkülieknek nem volt befektetni való tőkéjük, csak boldogulni akarásukat, kenyérhétségüket és lelkese-désüket fektethették bele az üzletbe.

Blaschka mérnök, aki az eszme felvetője volt, alapította meg a Szabadság-tér 17-es számú házában egyik udvari helyiségében az „Electro Mechanika” cégjegyzésű magánvállalatot, ahol maga mellé vett még egynehány vezető szakembert az érdekes terv megvalósításához. A terv éles kontúrokkal bontakozik ki előttünk Blaschka Béla elbeszélése nyomán. A fiatal mérnök, aki tíz esztendőn külföldön töltött már el értékes munkálkodásban, szinte megható reménykedéssel, őszinte lelkesedéssel beszél nagykonceptiójú tervéről, amelynek kivitele ma még csak gyermekcipőben jár, de sok akarással minden bizonnyal kivivhatják majd a teljes sikert.

Harc a mindennapi kenyérért

— Aradon 150 munkanélküli szakmunkás van az electromechanika terén — kezdi Blaschka Béla — ezeknek a megélhetését akarjuk itt elősegíteni. Mert azt tartom: jobb ha 150 ember megkeresi a szükséges mindennapi kenyerét, mint hogy néhányan keresnének kalácsra valót. Így több ember között oszlik meg a jövedelem egyenlő arányban. Mert nálunk csak a teljesített munka, a szorgalom és a képesítés számít. Mindenki annyit kereshet, amennyi szükségleteit fedezi, minden nyereszkeskedési tendencia nélkül. Nekünk elég az, ha a minimális megélhetési alapot meg tudjuk teremteni munkanélküliek számára... Természetesen ez még a jövő zenéje, hiszen jelenlegig egynehányat foglalkoztathatunk. Igaz, hogy megesisik az is, hogy többet is el tudunk egyszerre helyezni.

Blaschka ezután elmondja, hogy a cég a gombostűtől kezdve bármilyen mechanikailag előállított tárgyat készít, ezenkívül — mint a kis reklám-kártya írja — szerel, karbantart, javít, villanyt, rádiót, vízvezetékét, varrógépet, kerékpárt, gramofont, orvosi és laboratóriumi felszerelést, írógépet rendbehhoz.

— Természetesen csak munkanélküliek kaphatnak nálunk munkát — fejezi be beszámolóját Blaschka mérnök — majd bucsuzáskor bemutatja két lelkes munkatársát: Perleg István Nagyváradról jött Aradra. Önálló nagy iparvállalata volt Nagyváradon, míg a gazdasági válsággal való küzdelemben fel nem örlődött. Több, mint negyven életrevaló találmánya van. Az egyiket a sok közül mindjárt be is mutatja: összehajlítható alumínium-ág, amely olyan elmésen van megcsiszolva, hogy sem matrác, se rugany nem kell

hozzá. Az egész nagy ág 3 kilót nyom mindössze, úgyhogy egy gyermek is felkaphatja a vállára és oda viheti, ahová akarja. Előállítására nem kerül többé, mint 1000 lej.

— A gyáramban több ezer darab készült annakidején Nagyváradon, Bucurestiből rendelték meg valamennyit. Most ismét szeretném gyártani, csak legyen hozzá megfelelő alapítke... — Magyarázza Perleg. — Pajzs János a resicai Villamos műveknél volt tíz esztendeig konstruktor. Leéptették, mert drága munkaerő volt szaktudásánál fogva. Mit csinálhatott volna, hazajött Aradra, hogy megpróbáljon mindent újra előről kezdeni. Blaschka Béla szerénységből nem szívesen beszél

magáról, de bucsuzól mégis elárulja, hogy tíz esztendőn keresztül a Phillips-művek hollandiai és németországi képviselőinél, telepein volt mérnök, majd a gyár delegáltjaként hazatért Romániába... Itt utóértte aztán a válság-hullám, a gazdasági fronton s elsodorta.

De nem hagyta magát. Ismét talpraállt és nemcsak önmagáért, hanem többi kisodródott munkanélküli intellektuel-társáért ugra harcba szálit az élettel és felvette a küzdelmet azzal a nagyhatalommal, amelynek neve a munkanélküliség...

— Ha minden szakmában követnék példánkat, — mondja végül — akkor csakhamar átalakulna a világ gazdasági képe... Ki merem mondani igenis, hogy nem volna munkanélküliség! Nem panaszkodhatunk, hiszen mint hallom, Erdélynek más városában is követésre talált példánk... A fiatal munkanélküli generáció szellemé figyel becsületet és feleletet vár tőlünk arra, hogy képesek vagyunk-e az utat — új jövő felé kiharcolni...

Ennyi akarással, lelkes reménykedéssel és morális komolysággal minden bizonnyal sikerül is... (nyl.)

SPORT KÖZLÖNY

A Középeurópai Kupa rendszere szerint akarják a Balkán Kupa mérkőzéseit lebonyolítani

Bécsbe mennek tanulmányozni a Mitrocup tervezetét — Jövőre valósul meg az érdekes terv

A Belgrádban lebonyolított Balkán Kupa-küzdelmek befejezése utáni banketten Románia képviselője egy igen érdekes javaslatot terjesztett a kupa-konferencia elé, amely szerint a jövőben a Balkán Kupa-mérkőzéseket a Középeurópa Kupa mintájára kellene megrendezni. A terv nagyon szép és valószínűleg magává fogja tenni ezt az életrevaló gondolatot a kupa-bizottság minden tagja. A Középeurópa Kupa-rendszer az érdekelt államokban kitűnően bevált, ugyannyira, hogy ma a résztvevő államok legnagyobb érdeklődésre számot tartó labdarugó-programjává vált. Ugy anyagi, mint sportszempontból egészséges ez a rendszer. Ezt bizonyítja a tapasztalat.

Ugyilátszik ezek a szempontok voltak irányadók a román delegátusok előtt, amikor javaslatukat megtették. A javaslat értelmében minden Balkán-állam résztvenne ezekben a kupa-mérkőzésekben, még pedig országoként két-

két csapattal. Teljes egészében átvinnék a Középeurópa Kupa szabályzatát, ami azt jelenti, hogy anyagilag az egyes államok szövetségei nem folyhatnának bele a kupaküzdelmekbe, miután ez a rész kizárólag a résztvevő egyesületekre tartozna.

A román delegátusok javaslatát Belgrádban általában szimpatikusan fogadták a többi Balkán-államok sportmegbízottai és elvben már hozzá is járultak a tervhez. Most már csak az van hátra, hogy a javaslatot konkrét formába öntsék. Éppen ezért majd több megbízott fellátogat Bécsbe, ahol tanulmányozni fogja a Mitrocup tervezetét és szabályait, hogy teljesen ennek a mintájára készítsék el a Balkán Kupa alapszabályait.

Ha az érdekelt államok a terv mellett fognak dönteni, úgy már a jövő évben megindulnak a Balkán Kupa küzdelmei a Középeurópa Kupa rendszere szerint.

Az ATE zerindi kirándulása győzelmet eredményezett

ATE—Egyetértés (Zerind) 3:0 3:0

Az aradi tornászok első csapatát látta vendégül a zerindi sport-egylet barátságos mérkőzés keretében. A két csapat találkozása mindvégig szép, élvezetes és fair küzdelemre hozott, amely végül is 3:0-ás félidő után 3:0-arányban az aradi együttes győelmét eredményezte. A tornászok csapata mutatta az első félidőben a szebb és eredményesebb játékot, míg szünet után a helyi együttes is többször veszélyeztetette az ellenfél kapuját, de támadásait nem kísérte szerencse. A zerindioknél a Szedő—Weisz, Varga összetételű védelem nyújtott dicséretes teljesítményt, amiért a nagyszámú lelkes közönség meg-megújuló tapsban részesítette a három játékost. A győztes ATE minden egyes tagja kitűnő produkált és senkit sem emelhetünk ki a csapatból.

Az Egyetértés csatársora tartalékosan nem tudta a megkezdett akciót befejezni. A mérkőzés bírájának ítéleteivel a helyi közönség nem értett egyet.

O Az aradi boxolók Románia legjobb versenyzőivel mérkőztek össze erejükért Váradon. Váradról jelentik, hogy vasárnap, július 17-én rendezik meg Váradon az ország amatőr ökölvívóinak versenyét az Atlantic mozgó helyiségében, amelyre Arad legjobb 5 versenyzőjén kívül Bucuresti 3, Temesvár 8, Kolozsvár 6, Resica 6 és Várad 8 ökölvívója lép a ringbe.

O A NAC Bucurestiben játszik szombaton és vasárnap a Makkabi, illetve az országos bajnok Venus ellen. A váradai csapat Bucuresti-l szereplését érdeklődéssel várja a fővárosi sportközönsége.

O A Gloria Albuja vasárnap a NAC csapatával játszott a bécsi Rapid ellen és mint a váradai lapok egyöntetűen megállapítják, a csapat leg-hasznosabb tagja volt. Vajon ezután nem-e fogja elszípkázni a NAC Arad büszkeségét, városunknak az utóbbi évek egyetlen országos válogatottját.

O Simándi SC—Zimándi SC 10:0. Simándról jelentik: A Simándi SC a Zimándi SC-t 3:0-ás félidő után, 10:0-ra legyőzte. A játék a simándiak állandó fölénye mellett folyt le és így valószínűs gólzápont zúdított a zimándi csapat hálójába. Gólkövek: Volentir, Lecutia, Sepsi, Fock I., Fock II., Kardos, Bocsa. A vesztes csapat legjobb embere, a gólok ellenére a kapus volt.

— Vadászi SC—Görbedi SC 4:3. Vadászi-ról jelentik: A Vadászi SC revánsmérkőzést játszott a szalontaiakkal megerősített Görbedi SC ellen. A vadászi csapat szép játék után, 4:3 (1:3)-ra győzött. Gólkövek: Tamás (2), Szakács, Kovács, Samuila, Vig és Megyeri.

O Bárány dr. győzött a száz yardos, uszásban is. Clevelandból jelentik: A száz yardos uszásban Bárány István dr. 53.6 másodperces, szenzációs idővel győzött. Második House lett 55.4 másodperces idővel. A magyar vízipóló-csapat ma bemutató előnyversenyt tartott, amelyen a négyezer főnyi közönség lelkesen tüntetett mellettük.

Lemond Korányi magyar pénzügyminiszter

Utódjaként br. Papp Géza bankigazgatót emlegetik

Budapestről jelentik: A magyar kormányban hír szerint rövidesen változás áll be. Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter már régebben tartó betegsége miatt lemond és külföldi gyógyfürdőre megy. Utódjának báró Papp Géza bankigazgatót, a Felsőház tagját emlegetik.

GUTTMANN OTTÓ báró

tiltakozik a hamiskártyázás vádja ellen

A kártyabotrány bécsi lőtárgyalása -- Menasse Henrik feleségét 1906-ban gondnokság alá helyezték -- Ismerkedés Berzeviczyvel

Bécsből jelentik: A hamiskártya-botrány mai tárgyalásán báró Guttman Ottót hallgatták ki először, aki kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Elmondotta, hogy kétszáz-ezer schilling adóssága volt, ez azonban nem kártyából származott. Ebből az adósságból hetven ezer schillinget törlesztett. Ehhez az összeghez nem család utján jutott hozzá. A szerencse a kártyában egy időben valóban kedvezett neki, de általában hol szerencsével játszott, hol pedig vesztett. Például 1928-ban az Auto-Club portásának harmincezer schillinggel tartozott. Berzeviczyvel nem az Auto-Club-ban ismerkedett meg, azonban Berzeviczynek hirtelen pénzhez jutásával semminemű kapcsolata nem volt. Guttman Ottó báró személyi adatainak felvételekor megállapítást nyert, hogy Bécsben született, valamikor a műszaki

egyetemre járt, de később ezt abbahagyta. A fronton harminchat hónapot töltött, a báróságot az édesapja szerezte meg.

Menasse Henrik kihallgatására a délutáni órákban került sor. Az elnök kérdésére elmondta, hogy feleségét, született Distray bárónőt 1906-ban pazarlás miatt gondnokság alá helyezték. A háboru alatt egyiptomi vagyonát elkobozták, de később ezt visszakapta. Az utóbbi időben családja támogatta. A családnak ugyanis van egy alapja, amelyből a rossz anyagi viszonyok közé került rokonokat segítik. Tagadja, mintha Guttmannal vagy Berzeviczyvel összejátszott volna. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy hogyan történhetett meg, hogy egy év alatt hetvenkétezer schillinget nyert, azt válaszolta, hogy máskor is előfordult, hogy ilyen szerencsével játszott.

Rokkant-telepítések lesznek

Temesmegyében

A földművelésügyi minisztérium érdekes terve -- Téves

hírek Auboin tárgyalásairól -- Igéret a nyugdíjak pontos fizetésére --

Bucurestiből jelentik: Az egyik fővárosi reggeli lap a Banca Nationala és Auboin tárgyalásaival kapcsolatban bizonyos hírekről számol be. Illetékes helyen megállapítják, hogy a szóban forgó orgánum téves hírt közöl, ami kedvezőtlen következtetésekre adhat alkalmat az ország pénzügyi helyzetéről. A kormány és a Banca Nationala között lefolytatott tárgyalások biztosították az ország legfontosabb kiadásait, a nyugdíjasok és tisztviselők illetményeit, valamint az elmúlászatlanul szükséges jogi kiadások teljesítését. Ezek a feladatok fedezve vannak mindaddig, amíg a népszövetségi szakértők közreműködésével realizálni fogják az ország pénzügyi és gazdasági újjászervezését.

A Banca Nationala igazgatósága egyéb

A munkanélküliek javára

fordítják az aradi árvíz-segély-bélyegeket

A város interimár-bizottsága mai ülésén döntött ki jogerősen az árvízkárosultak javára szedett egy lejes bélyegtakácsnak a munkanélküli alap létesítésére való fordítását. Mint az Aradi Közlöny már megírta, a város vezetőségének most már körülbelül hat millió lej áll rendelkezésére az árvízkárosultak felségélyezésére és a rombadőlt területek újjáépítésére. Így nincs már szükség arra, hogy az eredetileg a munkanélküliek felségélyezésére életbeléptetett egy lejes bélyegeket, amelyeket a mozikban, színházakban, fürdőkben és sporttelepeken szednek a közönségtől, továbbra is az árvízkárosultak javára használják fel. Az interimár-bizottság most határozatilag kimondta, hogy ismét a munkanélküli-alap javára szedik az egylejeket.

Ezzel kapcsolatosan Popa Constantin kultúr tanácsos, aki a múltban a munkanélküli-bélyegek ügyét kezelte és akinek kellemetlensége is voltak az elszámolások körül, kérte, hogy a munkanélküli-bélyegek árusításából befolyó pénzeket a városi orvosi hivatal kezelje. Az interimár-bizottság nyomban hozzájárult a javaslatához.

Itt írjuk meg, hogy nagy számban érkeznek be az újonnan létesített árvízkárosult-hivatalhoz a kérvények, amelyekben építési anyagokat kérnek a károsultak házaik felépítéséhez. Miután a város mielőbb likvidálni akarja ezt a kérdést, elhatározta, hogy a közeli napokban megállapítja a kérvények beadásának végső terminusát. Azon túl azután nem fogadnak el semmiféle kérvényt.

ként közli a lapok különböző híreivel kapcsolatban, hogy Auboin nem a külföldi bankok képviselője volt, hanem a Banca Nationala technikai tanácsadója, aki a Banca Nationala statútumában és a stabilizálási törvényben előírt módon végezte működését 1932. február 7-ike óta és munkájáért csak köszönet illeti.

A pénzügyminiszter különben bejelenti, hogy minden intézkedés megtörtént a nyugdíjasok és tisztviselők júliusi illetményeinek kifizetésére. A fizetések július 20-án kezdődnek, de az árvíz által sújtott vidékek már korábban megkezdtek az illetmények kifizetését.

Itt írjuk meg, hogy Vaida Sándor miniszterelnök a földművelésügyi miniszter előterjesztésére elhatározta, hogy Temes-Torontál-megyében az állami tartalék földeken rokkant-telepítéseket fog végezni.

A hadügyminiszterium kommunikét tett közzé, amelyben az érdekeltek tudomására hozza, hogy a pénzügyi helyzet következtében a tisztképző iskolákban nagymérvű redukiót hajtanak végre és nem írják ki a felvételi pályázatokat, mint az eddig szokásban volt. Ilyenformán redukálják a tisztek létszámát.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható

A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.

A „Carlton” szálloda újságárusánál.

A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódében.

Másfél napig vivódtak a halállal

az elsülyedt tengeralattjáró matrózai

Sikerült megközelíteni a „Promethée”-t, amelynek ablakai a sülyedés pillanatában zárva voltak -- Megkezdődnek a kiemelési munkálatok --

Párisból jelentik: Ma éjszaka a buvároknak végre sikerült megközelíteni az elsülyedt Promethée-t. A buvárok megállapították, hogy az elsülyedt tengeralattjáró ablakai egytől-egyig zárva voltak, úgy hogy megdőlt az az első feltevés, hogy a víz a sülyedés pillanatában benyomult a hajóba és hogy ekkor valamennyi matróz megfulladt. A vizsgálat megállapította, hogy azok a szerencsétlenek, akik a sülyedés alkalmával a Promethée-n voltak és

Hasznos tudni,

hogy sokféle betegségeknek vehetjük elejét,

ha Schmidthauer

természetes **Lemander**

készítményével, eltávolítjuk a gyomor és belekben rejtőző és kórokat okozó baktériumokat. Utasítás minden palackhoz mellékelve! Kapható mindenütt!

Színház -- Irodalom -- Művészet

* Ma kezdődik meg a választás a színház jegypénztáránál. Arad színházlátogató közönségének most lesz első ízben alkalma eldönteni, hogy igazságosan választott Európa közvéleménye, a mikor Bajor Gizit „a legjobb európai színésznő” díszjelzővel ruházta fel. Tizenkilencedikén, huszadikán és huszonegyedikén mindenkinek alkalma lesz meggyőződni, hogy Bajor Gizi kiérdemelte ezt az elismerést és hogy méltó partnere Cs. Aczél Ilona, aki Bajor Gizivel együtt első nap a „Husvétii vakáció”-ban, másodnap „A porcellán”-ban és harmadnap Szép Ernő bűbájos szépségű mesejátékában: az „Azra”-ban lép először az aradi közönség elé. Mától kezdve mindenki szabadon választhatja meg a színház jegypénztáránál a neki tetsző előadásra szóló jegyet. Mindenki élni fog ezzel a jogával, amely egyben kötelesség is, mindenki kötelessége önmagával szemben, hogy megragadja ezt a ritka alkalmat és európai színvonalon álló művészi élvezetben részesítse önmagát. Jegyek 90, 70, 60, 35, 40, 20, 15 lejért kaphatók.

* A modern tánc, mint művészet, kultúra és élvezet. Ligeti József, jelenlegi berlini balletmester a „Ma Tánc” c. művére hívjuk fel a figyelmet, amely a legérdekesebb és legjobb munka a táncművészet köréből. A 110 oldalas művet 19 színesen nyomott műlap és számos illusztráció díszíti. Ára 40 lej, a kiadó Lepage könyvkereskedésénél, Kolozsvár. Küldjön bélyegben 40 lej Lepagenak, Cluj és portómentesen kapja, vagy kéri utánvétellel. Kérjen prospektust.

* Németh Andor: A párisi kommun 1871. A mai orosz kommunizmus előtűrtja volt az 1871. évi francia kommun, amely a magyarországihoz hasonlóan, egy elvesztett háború következményeképpen tört ki Párisban. A poroszok megverik III. Napoleon seregeit és a főváros ellen vonulnak. Ezt az időt használják fel Marx hívei, hogy magukhoz ragadják a hatalmat és kikiáltásák a kommünt. Egyik párt sem volt kiméletes a másikkal. Maga Páris püspöke is áldozatul esett, néhány tábornokkal és sok más jelentékeny polgárral együtt. De a győzelmes versaillesi kormány, élén Thiers-el, nem maradt adós. Kivégzés, deportáció, száműzés napirenden volt, amint újból magához tudta ragadni a hatalmat. Németh Andor munkája ennek az időnek riportkrónikája, a szó legjobb értelmében. Híven és elfogulatlanul mondja el az eseményeket, egyformán rámutatva mindkét oldal hibáira. E munkát hamarosan több nyelvre fordítják. Megjelent a Pantheon kiadásában, a Sorsok és emberek sorozatban. Ára füzve 117 lej, kötve 174 lej. Berény Róbert címlapja nagyon szép és stílusos. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Cluj.

A zsidó-párt

ma este 10 órakor tartja utolsó választói nagygyűlést a volt URANIA-mozgó helyiségében.

Zsidók, mindnyájan ott legyetek!

A bécsi kis fecskék visszatértek

Megérkeztek a nyaraló bécsi gyerekek. Fogadtatás az aradi állomáson

Aradra

Boldog viszontlátás — Akik „nagyban” viszik a kicsi gyermekeket —

A kis Herma keresi öcsikéjét. A tenkei állatorvos várja visszatérő vendégét

Reggel nyolc óra... A hőség még nem emelkedett magasra s a pályaudvar lármája sem érte el a csúcspontot. Csak egy csoport izgatott ember várakozik a Perronon, férfiak, asszonyok és néhány gyermek is, akik időnként várakozólag kémlelnek a láthatárt, ahol a sok kigyózó sín a távlat törvényei szerint egymásba fut. Vonat érkezésére várnak, ez nyilvánvaló. Csakhamar megérkeznek a hivatalos fogadtatás képviselői is. Elegáns asszonyok, vidáman nevetgélő fiatal leányok, az aradi Német Nőegylet vezetői és néhány tagja: *Mosoiu Ida, Franke Kathe, Hilyerné és Winklerné* az asszonycsoport, míg *Szibenliszt Resch Gusztó, Hilver Elza és Nickel Boriska* a leánycsoport, részéről. Természetesen férfiak kíséretében jelentek meg dr. *Müller Vendel* elnök és *Hinkel Antal* titkár a Német Nőegylet képviselői, valamint *Szibenliszt Resch* ezredes a Német Kultúregylet delegáltja érkeztek meg a hölgyekkel együtt.

Most már tekintélyes tömeg várakozik a pályaudvaron. A szegletre állított nagy Perronóra mutatója lustán mászik a kilences felé. A vonat most már egy órát késik, hiszen pontosan nyolc órára várták a bécsi kis fecskéket, akik minden esztendőben visszatérnek új hazájukba, a vendégszerető aradiak otthonába.

A várakozás egyre izgatottabbá válik, hiszen már tíz óra felé jár az idő és a vonat még mindig nem tűnik fel a láthatáron. Végre éles fütyjelezte, hogy a Curtici-vonatot berobog az aradi pályaudvarra. Csakhamar kiderült, hogy nem történt semmi baj, a késés tulajdonképpen nem is késés volt, csak az a betyár időszámítás okozta az izgalomteljes várakozás két óráját. A bécsi fecskék vonata ugyanis a nyugati időszámítás szerint robogott be Aradra.

Megérkezik a gyermekcsereg

Rendkívül megkapó képet nyújtott a gyermekek megérkezése és kiszállása. Egy sereg csodálkozó szemű, csendes, illedelmes bécsi leányka és kisfiú 6 évestől 14 évesekig szállott ki a Pullmann-kocsikból. Kutató szemmel nézegették a várakozó népet és bácsikat, no meg a gyermekeken is meg-megakadt egyik-másiknak a szeme. A bécsi gyermekek kíséretében Aradra érkeztek: *Hugo Putter*, a bécsben élő bánati svábok egyesületének részéről, *Josef Bitto*, az egyesület titkára, *Josef Frank* és neje, *Thiriong Boris Ederné, Strickné*, az utóbbi *Trimbitioni* Traian ipariügyi felügyelő, Bécsben élő huga, ezenkívül *Wesselné és Rischné*, valamennyien Bécsből.

Háromszáz kedves apróság érkezett meg Erdélybe. Ezek közül 143 Aradmegyében és a Bánságban nyer elhelyezést, a többiek Erdélybe vitték tovább, ahol a szászok veszik őket gondjukba. A fogadtatásnál érdekes jelenetek követték egymást. Egyik megható, kedves epizód a másik után. *Babony Sámuel* nagy-laki vaskereskedő egész gyermekcsereggel távozott a Perronról, valószínűleg megszokta a derék üzletember, hogy csak nagyban vásárol: *mindjárt öt gyermeket foglalt le magának.* Ott volt azután dr. *Ionel Barsan* világosi ügyvéd, aki viszont egy teljes évig tartja magánál a bécsi gyermekeket, akit szerencséje hozzá vezérelt. A Zselénszky-uradalom egyik igazgatója két gyermeket vitt ki magához, míg *Parcuraru Brutus* iparkamarai főtitkár nevében szintén buzgón követeltek egy bécsi vendéget.

A sok örömteljes viszontlátás boldogságát egy keserves sírás szakította meg. Az egyik „kis fecske” nem talált fészke.

— Anyukának nincs mit főzni — mondta zokogva — én nem mehetek haza, mert nincs mit ennünk kettőnknek...

Az asszony-szemekbe könnyek gyűltek és simogatva, sajnálkozva vették körül a gyermekeket. A jószívűségéről közismert, agilis *Franke Kathe* azonnal megoldást talált. A Textilgyár egyik tisztviselőjénél helyezte el a gyermekeket. A könnyek felszáradtak és ismét vidám hangulat lett úrrá a Perronon.

Nagyon kedves epizód játszódott le a pályaudvaron, mindjárt a vonat megérkezése után. Egy izgatottan tipecgő, alacsony termetű, jóvialis kinézésű ur, aki türelmetlen várakozása közben buzgón pöfékelt pipájából, hirtelen kitérte a karját és egy huncut szemű, feltűnően bájos leányka repült szerető atyai karjaiba. *Timár Emil* tenkei állatorvos már egy nappal a megérkezés előtt bejött Aradra, hogy valahogy el ne mulassza a kedves kis bécsi vendég megérkezését... Ugyanezt az ördögös szemű, határozott fellépésű kisleányt nyaraltatja már negyedik éve a derék tenkei doktor.

Beszélgetni kezdünk a kilenc éves gyermekkel, aki természetes modorában, talpraesett feleleteket ad:

— *Hermine Laubender* a nevem, — mondja határozottan. Már negyedszer vagyok

itt nyaralni és nagyon boldog vagyok, hogy újra eljöhettek.

— Mikor első ízben jött ide, az idegen országba, mit érzett? Nem félt? — kérdelem.

— Nem! — vágja rá határozottan, majd hozzáteszi: — Mitől félttem volna?

Ezután elmondja, hogy az édesapja katonatiszt volt, de már régen meghalt, nem is emlékszik rá... A mama, az köszöni, jól van. Az arc hirtelen elszomorodik. Körülnéz, keres valakit. Hamarosan magyarázattal is szolgál:

— Az öcsikét keresem. *Brunót!* Ő is velünk jött, de most nem tudom, hová vitték. Azt hiszem, a barátnőmmel, *Prasticky Trude*val együtt helyezték el... Ugy szeretnék írni neki, csak tudnám, hogy hol van?

A kis Brunó elröpült

Megadom neki a *Prasticky Trude* címűt aki *Minich Adámnál, Strada Putnei 6.* alatt van elhelyezve. Ha az öcsike nincs is ott, amit az újságba írok a nővérkéjéről, arra jelentkezni fog! A kis *Hermine* megnyugszik és egy ragyogó fekete szemű fiúcska mellé szegődik, aki *Timár bácsival* együtt jött ki fogadtatására.

— Nem tudok egy szót se németül, — mondja a kisfiú, mikor megkérdezzük, hogyan beszélgetnek? — Olyan szép kisleány, akármint mond is, én ráfelelek, hogy „Ja!”

Az állomásról a német nőegylet helyiségébe vonultak a gyermekek, akik finom, friss tejet és puha, omós kalácsot kaptak az új hazai földön... cs. p.

Kártérítési pert indított a háztulajdonos ellen

Egy kilakoltatás epilógusa — A háztulajdonos viszontkeresetet indított volt lakója ellen

Emlékeztet az a kilakoltatási per, amelynek középpontjában *Breitmeyer József* hadirokkant főhadnagy, magántisztviselő állott. *Breitmeyert* háztulajdonosnője kilakoltatta és azt karhatalommal fogantatosították husvét szombatján. A kilakoltatás alkalmával a butorok közül több megsérült, azonkívül az udvarra hordott tárgyak közül többet el is loptak. *Breitmeyer* a kilakoltatás hatálytalánítása miatt pert indított özv. *Eggartner Ignác* ellen és ezt a pert a törvényszéken meg is nyerte, a mely ítéletében megsemmisítette a járásbíróság ítéletét és elrendelte *Breitmeyer* visszahelyezését a lakásba.

Az első ítélet után *Breitmeyer* keresetet adott be *Eggartner* ellen, amelyben 54.015 lej megítélést kérte kártérítés címén. A keresetet ma tárgyalta le az aradi törvényszék *Popescu—Seracu* tanácsa. A tárgyaláson megállapítást nyert, hogy özv. *Eggartner* névű viszontkeresetet adott be *Breitmeyer* ellen, amelyben szintén kártérítés megítélését kérte azokért a rongálásokért, amelyeket a lakói a lakásban csináltak. Mivel mindkét fél tanukat jelentett be, a törvényszék úgy döntött, hogy a tanú kihallgatásra határidőt tűz ki, és azt október 19-én állapította meg.

A férj nem követelhet külön díjazást munkájáért, ha felesége vagyonából kapott ellátást

Az aradi törvényszék érdekes ítélete — A férj által követelt összegbe beszámították a természetbeni ellátást

Különös előzményű keresetet tárgyalt ma az aradi törvényszék *Popescu—Seracu* tanácsa. A keresetet *Don Illés* Curtici-i CFR. pályafelügyelő indította mostoha fia a kiskorú *Don Liviu Traian* ellen. A kereset szerint *Don Illés* 86.954 lej megítélését kérte a törvényszéktől arra való hivatkozással, hogy amíg a gyermek édesanyjával *Don Paraschiv*val együtt élt, annak 36 holdnyi földjét művelte, saját keresetéből fizette az asszony első házasságából eredő válltörtartozások kamatait. Az asszony halála után a vagyont a kiskorú gyer-

mek örökölte és így most őt, mint a vagyon örökösét perli a követelés összegéért.

A tárgyaláson a gyermek gyámja azzal érvelt, hogy *Don Illés* a házasság ideje alatt a felesége vagyonából ingyen lakást, ellátást és ruházkodást kapott, tehát legfeljebb az általa követelt összeg felére tarthat igényt. A törvényszék az alperes fiatalkorú érvelésének helyt adott és ítéletében csupán 43 ezer lejt ítél meg, arra való hivatkozással, hogy az összeg felét a törvényszék betudja a természetbeni ellátásba, amelyet a férj feleségének életében, annak vagyonából élvezett.

Megjelent

Dr. Széll Lajos és Dr. Parecz György fordításában

A konverziós törvény végrehajtási utasítása

magyarázatokkal és kérvény-mintákkal. Ara 50 lej.

Kapható: az Aradi Közlöny kiadóhivatalaiban.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Érdekes döntés a speciális gyógyszer- szerek drogériákban való árusításáról

A kolozsvári Tábla ítélete — Nyilatkozik egy aradi gyógyszerész és egy droguista

A kolozsvári ítélőtábla mellett működő fegyelmi bíróság, amely kizárólag gyógyszerészek és droguisták ügyeivel foglalkozik, érdekes ítéletet hozott *Fekete Mihály* marosvásárhelyi droguista ügyében. Feketét azzal vádolták meg, hogy *gyógyszereket hozott forgalomba*. A vádat a közegészségügyi minisztérium megbízottja is fenntartotta. A fegyelmi bíróság három órás tanácskozás után kimondotta, hogy *a droguista nem követett el fegyelmi vétséget, mert speciális gyógyszereket a droguistáknak is joguk van kiszolgáltatni*.

Az érdekes ítélettel kapcsolatban, amely azért is tarthat érdeklődésre számot, mivel az általános vélemény az, hogy a drogueriák nem árusíthatnak gyógyszereket, kérdést intéztünk *Rényi Tibor* aradi gyógyszerértulajdonoshoz, aki a következőket mondotta:

— Az egészségügyi törvény 431-ik szakasza világosan előírja, hogy *minden olyan gyógyszerkészítményt, amely emberi vagy állati betegségek gyógyítására alkalmas, csak a gyógyszerárak hozhatnak forgalomba*. Az egészségügyi minisztériumban most állítják össze azokat a speciális gyógyszereket, amelyeket a drogueriák is árusíthatnak. A tény te-

hát az, hogy jelenleg semmi olyan gyógyszert nem tarthatnak a drogueriák, amelyeket gyógyítás céljából hoznak forgalomba. Ha majd a minisztériumban összeállítják azoknak a készítményeknek a kimutatását, amelyeket árusíthatnak, tisztázódni fog a helyzet. Mivel azonban ez a kimutatás még nem készült el, azért van sok félreértésre alkalom.

Beszélgetést folytattunk ebben az ügyben *Zeiner Imrével*, a „City”-drogeria tulajdonosával, aki a következő felvilágosítást adta:

— Mindig szokásban volt, hogy egyes speciális gyógyszereket a drogériák is forgalomba hoztak. Ez ellen nem szóltak fel a minisztérium sem és ezzel az ítélettel csak alámasztották ezt a szokást. Aradon régebben, még 1927-ben indult meg eljárás egyik droguista ellen ezen a címen, azonban ebben az esetben is felmentéssel végződött az ügy. A nálunk levő kimutatás szerint *közel 300 olyan gyógyszerkészítmény van, amelynek árusítását a minisztérium engedélyezte*. Egyes városokban például megállapodás jött létre a gyógyszerészek és droguisták között, hogy milyen áron hozzák forgalomba az egyes gyártmányokat.

Irgalom nélkül

behajtják az aradi iparosok
hátralékos forgalmi adóját

A pénzügyminisztérium rendeletére, — mint az Aradi Közlöny megírta, — az aradi pénzügyigazgatóság felhívta az érdekelt iparosokat, hogy 1927-ig visszamenőleg hátralékban maradt forgalmi adóikat kötelesek a legrövidebb időn belül kifizetni, mert ellenkező esetben a pénzügyigazgatóság a törvényben megállapított bírságot számítja fel, amely nem lehet kevesebb az évi adó egynegyedénél.

Ma újabb utasítás érkezett ezzel a rendelettel kapcsolatban *Serb Sándor* bányagazdai főfelügyelőtől, aki az adóhivataloknak leküldte a szükséges nyomtatvány-készletet, azaz, hogy a hátralékos iparosoknál vegyék fel a jegyzőkönyveket s amennyiben a hátralékos összegét kiegyenlíteni nem tudná, haladéka miniszteri rendelet értelmében senki sem kaphat. Az utasítás szerint az adóhivatalok közegei a mai napon már megkezdtek a bírságolási jegyzőkönyvek felvételét és az adóhivatalok kimutatása szerint, több millió lejt tesz ki az az összeg, amellyel Arad iparosai forgalmi adó címén hátralékban vannak.

Április 1. óta
olcsóbb

az **UJSÁG**
Romániában

Hétköznap 6 lei
Vasárnap 12 lei

A kisjenő — aradmegyei

Armentesítő Társulat
izgalmas közgyűlése

Izgalmakban bővelkedő közgyűlést tartottak Kisjenőn a kisjenő-aradmegyei Armentesítő Társulat, az alsó Fehér Körös, valamint a felső Fehér Körös armentesítő-társulatok delegátusai. A közgyűlés összehívására a földművelésügyi minisztérium rendelete adott okot, amely utasítást tartalmazott arravonakozólag, hogy költség kimelés céljából a három armentesítő-társulat adminisztrációját egységesítsék. A közgyűlés Kisjenőre hívták össze, a melyen kimondották a három társulat igazgatásának unifikálását, egyben megválasztották *Veliciu Emil* dr. lemondott elnök helyébe az új elnököt *Bustea* dr. kisjenői ügyvéd személynében. Aelnöknek *Marsieu Péter* szekudvari lelkészt választotta meg a közgyűlés. A választás megejtése után közel két órában keresztül tartó vitát provokáltak az armentesítő társulatok kisgazda tagjai, akik úgy értelmezték a miniszteri rendeletet, hogy az az armentesítő társulatok összeolvadását rendeli el. Tiltakoztak az ellen, hogy egy társulat terhére történjen a költségvetés összeállítása és *Marsieu* aelnöknek huzamosabb időbe került, amíg megmagyarázta az érdekelt kisgazdáknak, hogy a minisztérium csupán az adminisztráció egységesítésére vonatkozólag adott utasítást, amely a kisjenői armentesítő társulatra külön megterhelést nem jelent. Minden armentesítő társulat továbbra is külön költségvetéssel dolgozik és viseli a reá eső terhek megfelelő százalékát.

A miniszteri rendeletnek különben érdekessége az, hogy bár a közgyűlésen hangoztatták az ügyvitel egységesítését, lényegében mégis arról van szó, hogy a három armentesítő társulatot a minisztérium unifikálni fogja. Erre vonatkozólag természetesen még az érdekelt körökben nem tudnak részletesebb információt adni, mert előzetesen megejtik a másik két társulat elnökválasztását is. A borosjenői felső Fehér Körös armentesítő társulatának elnöke *Feier* volt borosjenői főszolgabíró, míg az alsó Fehér Körös armentesítő társulaté jelenleg is *Veliciu Emil* dr. A két társulat az eddigi tervek szerint még ennek a hónapnak folyamán tart közgyűlést, amelynek megtörténte után dönt a minisztérium a három társulat unifikálására vonatkozólag.

Felemelték a szódavíz árát Aradon

A kis üveg 2 lej 50, a nagy üveg 5 lej lett —
Béke a szikvizgyárak között

A mai nappal az aradi szikvizgyárosok ismét felemelték a szódavíz árát. A szikviz ára most ugyanarra a nivóra tért vissza, amelyen három hónappal ezelőtt állott, így egy kisüveg szódavíz az eddigi egy lej helyett 2.50 lej lett, a nagy üveg árát pedig két lejről ötre emelték fel. Az áremelés mögött igen érdekes események húzódnak meg.

Három hónappal ezelőtt történt, hogy az Erzsébet- és Viktória-szikvizgyárak tulajdonosai kiléptek az Egyesült Szikvizgyárak r. t.-ből, eladták részvényeiket, és új gyárat alapítottak. Hatalmas verseny kezdődött ekkor meg a részvénytársaság és az új gyár között. Ennek eredményeképpen az árakat egyre csökkentették, míg végül egy lejért adták a szikviz kisüvegjét és két lejért a nagyüveget. A harc azonban nem bizonyult célravezetőnek, mire tárgyalások indultak meg a konkurensek között. Tegnap eredményesen befejeződtek a tárgyalások és megállapodtak abban, hogy a mai nappal visszaállítják a régi árakat. A szikvizfronton tehát ismét helyreállott a béke. A nagy harc egyedüli nyertese a fogyasztókörzség volt, amely néhány héten át olcsó szikvizet kapott. Az érdekelt szikvizgyárosok szerint a verseny nagy károkat okozott mindkét félnek, miután az egy- és kételejes ár mellett még a rezsi sem tudták megkeresni.

Technikai és kereskedelmi vezetőt keres egy előkelő női kabát- konfekció-cég,

amely ezen cikkeket nagybani árusításra, saját külön e célra berendezett osztályán be akarja vezetni. Megfelelő teljesítmény esetén előnyös fixfizetéses állást és tantiemet biztosít. Ajánlatokat „F. 1789.” jel-
ige alatt a Rudolf Mosse S. A. Bucuresti, Calea Victoriei 31. továbbít.

= AZ UGIR a devizakorlátozások enyhítéséért. Bucurestiből jelentik: A devizakorlátozás egyszerűsítésével a Banca Nationala már hosszabb idő óta foglalkozik. A jegybank azt akarja elérni, hogy a devizaszolgálat minél gyorsabb legyen és hogy az igénylők lehetőleg a kérvény beadásának napján már megkapják a szükséges csekkeket. Az UGIR most újabb memorandumot nyújtott be ebben az ügyben a Banca Nationala vezetőségéhez, amelyben kifejtette, hogy az exportnak a jelenlegi rendszer milyen károkat okozott, egyben rávilágított arra is, hogy a nyersanyagok behozatalában a devizakorlátozás a legnagyobb nehézségeket idézte elő. Az UGIR memorandumuma néhány gyakorlati tanáccsal is szolgál. Hír szerint a jegybank vezetősége ezt a régen húzódo ügyet a lehető legrövidebb időn belül rendezni fogja.

= Az aradi vámhivatal közli, hogy július 26-án délelőtt 10-től 12 óráig árverést tart a vámhivatal raktárhelyiségében. Ezen az árverésen eladásra kerülnek különböző arany- és ezüst-tárgyak, amelyeket a címzetek nem váltottak ki a vámhivatalból. Az árverésre kerülő értékes tárgyak között leginkább cigarettatárcák, órák, karkötők és egyéb ékszerek vannak. Aradon különösen ékszerész-körökben nagy érdeklődéssel várják a árverést.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 14.

Bucuresti. 13. Gr. 14. Gr. 18. Katonaz. 19 Katonaz. 20.40. Gr. 21.45. Seidmann cselló üvész. 22.15. Grey énekesnő divatos dalai. — **Budapest.** 11.15. A 2. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. 2. Déli hangszó. 2.05. Hangverseny. 6. Novellák. 3. Birodalmi

gondok. 4. 'A' titok és megfejtése. Felolvasás a szerző. 7. Vay Sárolda bárónő zongorahangversenye. 7.50. Horváth Dudus és cigányzenekarának hangversenye. 9.10. Gramofonhangverseny. 10.15. Don Antonia Sancho nyolc nagyprépost magyarnyelvű előadása. „Cervantes”. 10.30. Vigjátékelőadás a studióból. „Nem élhetek muzsikaszó nélkül”. Vigjáték 4 felvonásban. Irta Móricz Zsigmond. Utána: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 13.30. Silving-négyes. 14.40. Rubinstein gr. Jemezek. 15.10. Operettrészl. Gr. 18.30. A bécsi női zkar hgv.-e. 21.35. Hofmansthal Hugó a költészetben. E. 22.05. Lortziug: Cár és ács c. operája. Utána: Hügel-zenekar a Lehar-teremből. — Bécs. 22.30. Rzkar. 14.05. Gr. 21.30. Rzkar. Scassola: Quo vadis, nyit. Hatze: Szerenád. Gatovac: Dal. Giordan: Andrea Chenier, ábr. 22.20. Hay énekesnő hgv.-e. 22.50. Gr. 23.30. Ljubljana, Utána: vendéglői zene. — Berlin. 18.30. Heggedülvény. 21.10. Mandolin zkar. 23.15. Zenekari hgv. 3.30-ig szór. z.

KITUNÓ Pratas porszívógép, 12 szemé-
lyes üvegservise, ezüst és alpaca evő-
eszközök, vitrinek, komód, intarziás
szekrety, antik asztalok, zsúr, abrosz, fes-
mények, perzsaszőnyegek, álló villany-
lámpák, ezüst évgyertyatartók, függönyök,
piszoba, szalon, ebédlő és háló beren-
dezések, ékszerek, vázák, különböző
dísz tárgyak; gramofon, zsúr asztal, kom-
plett jókat, autokoffer, Pratos porszívó-
gép stb. eladók. SALGONE bizományi
üzlete, Arad, Str. Horia (Széchenyi-utca)
Neuman-palota. 1900

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL“.

**KAUFMANN -vendéglőt.
Kitűnő házikoszt.**

Primăria Municipiului Arad

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi **12** pengőért kaphatja